

Т. Шевченко даліше в квітах

Місце у Львові, на якому його жителі хочуть бачити пам'ятник Тараса Шевченка, постійно прикрашене квітами, трізунами і синьо-жовтими лентами та прапорами. Тут часто сходяться львів'яни, читають твори Великого Кобзаря, співають пісні до його слави. Фото згорі зроблене минулого тижня.

У Ковелі також страйкували

Ковель. (Волинська філія УГС). — Хвиля масових страйків по СРСР не обминула й Волинь. Нагадав 11-13-го липня про себе, про свої проблеми й негоди і колектив Ковельського заводу сільськогосподарського машинобудування. Ініціаторами страйку були робітники ковальсько-пресового цеху понад 300 осіб. Три дні 11-го, 12-го і 13-го липня цех не працював взагалі. Страйкарі виставили адміністрації 40 економічних вимог.

Була створена комісія з представників адміністрації, Ради трудового колективу та страйкарів. Близько 15 вимог задовольнили відразу. Решта перебувають у стадії розгляду.

Про події на „Ковельській машині“ сповістила лише районна газета. Обласна преса, не кажучи вже про республіканську, зреагувала на цю подію мовчанкою. Атмосфера на заводі напружена і тепер.

Не залишилися байдужими до своєї долі і залізничники ковельського вузла, другого по значінні в Західній Україні після львівського. Робітники депо створили страйкову раду, яка попередила місцеву владу, що страйк залізничників може стати дійсністю.

В Луцьку побили юнака

Луцьк (Волинська філія УГС). — В неділю, 30-го липня ц.р., тут на вулиці Радянській міліціонери напали на двох юнаків, які йшли з блакитножовтими прапорами.

Одному з них пошатило втекти, а другого зловили, кинули на асфальт, товкли колінами в груди та копали в голову. Це був 20-річний Микола Жутівський, електромонтер луцького троллейбусного управління. Були його на вулиці Медведєва, потім кинули в автомобіль і, продовжуючи бити, відвезли до відділення міліції. По дорозі розмовляли про те, чи не заїхати до парку і там з ним розправитися.

У відділенні міліції якийсь майор та замполіт міського управління міліції сказав, що не пройде й місяця, як він „протягне ноги“. Протримали його там понад годину й відпустили.

Жутівський відразу звернувся до лікарів 2-ої лікарні, але їх, як видно, уже попередили, тому вони, надавши йому допомогу відмовилися, однак зареєструвати факт побиття.

Відбувається вишкіл юнацьких виховників

Гантер, Н.Й. — Місяць серпень добре розпочав свою літню мандрівку, відрахували за собою вже другий тиждень, то ж ніхто не сподівався побачити тут на неділю Служби Божій групу пластових юначків і юнаків, бож всім відомо, що табори, в тому числі й пластові, відбуваються на початку літа — кінці червня та упродовж липня.

Таборники — це учасники та учасниці крайового вишколу юнацьких виховників, що відбувається на посілости О. і Т. Куликів, довголітніх гостинних добродіїв пластової молоді, від 11-го до 18-го серпня ц.р. Це молоді юначки і юначки з пластових станиць Баффало, Нью Йорку, Рочестер і Чикаго, які, не зважаючи на дощ, такі розбили свої шатра і розпочали вишкіл. Вони ж бо є тими, що саме тут, на цьому вишколі, роблять перші кроки, щоб у майбутньому стати виховниками і виховницями пластового юнацтва.

Комендантом табору є ст. пл. Борислав Білаш (Дрот), бунчужним — ст. пл. Митрофан Дрот, писарем — ст. пл. Юрій Дрот (Дрот), а їм допомагають пл. сен. Ярослав Пришляк (Тис) і пл. сен. Наталка Соневська (ПС). Кожен був — це друзі з новоствореного мішаного старшопластовського куреня ім. д-ра Олександра Тисовського.

Сеньйори з Нью Йорку відвідують Союзівку

Нью Йорк. (М.Ш.). — Управління УНСоюзу і Товариство Українських Сеньйорів „Самопоміч“ в Нью Йорку організує чергову прогулянку автобусом на Союзівку в неділю, 3-го вересня ц.р. Поїздка автобусом коштує 10 дол., а смачний полуденок для прогулявців-сеньйорів по зниженій ціні — 5 дол. від особи.

Недавно прибулий з України молодий музикант-гітарист Гриць Гринюк та сеньйор-бандурист Митрофан Сурмач візьмуть участь в музично-розважальній програмі по полудні.

Зголошуватися на цю прогулянку сеньйорів треба в домівок „Самопоміч“ у вівторок 1-й по півночі між годинами 10:30 ранку і 2-ю по полудні.

В Чикаго вшанують Патріарха Йосифа у п'яту річницю смерті

Чикаго. — У п'яту річницю смерті св. Патріарха Йосифа Сліпого в четвер, 7-го вересня ц.р. Відділ Українського Патріархального Товариства влаштує тут поминки цієї дати і великого покійного. О год. 7-й вечора буде відправлена в катедрі св. Отця Миколая соборна Панахида з участю Владика Інокентія Лотоцького, ЧСВВ, та духовенства Чикагського деканату. Описана в год. 8-й вечора в Культурно-Релігійному Осередку відбудуться жалісні сходи, в час яких буде висвітлено оригінальний фільм Студії Ярослава Кулянич про життя Патріарха п.з. „В'язень Христа ради“.

Цей фільм буде повторений кілька разів в Чикаго, а саме: в п'ятницю, о год. 7-й вечора, в суботу о год. 6-й та в неділю 10-го вересня о год. 1-й по полудні. Вступ на фільм — 5 дол. від особи та 3 дол. від дітей і студіюючої молоді.

„ЛІЛЕЯ ВОЛЯНЬСЬКА І „ПРОМІНЬ“ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н.Й. — Тут, у суботу 19-го серпня, у Музично-Мистецькому Центрі Грінкавіті, в приміщенні т.зв. „Гражди“, побіч української в гуцульському стилі церкви св. Івана Хрестителя, відбудуться концерт-прем'єра релігійної музики сучасного українського композитора д-ра Ігоря Соневського, спеціально написані в році Тисячоліття прийняття Україною Руссо християнства. Повноцінну програму, що розпочнеться о 8-й години вечора, виконає відомий Вокальний ансамбль з Нью Йорку „Промінь“ під мистецьким керівництвом Богдана Волянського з солісткою Оксаною Харчук. Співаємо п'ять сольових композицій — кантів та вокальок гостя з Едмонтона, співака Лілея Волянська. Це буде її другий концерт у Гантері цього літа.

П. В. БОТА ЗРЕЗИГНУВАВ

Йоганнесбург. — Президент Південної Африки П. В. Бота зрезигнував зі своєї посади в понеділок, 14-го серпня ц.р., нарікаючи, що міністри його кабінету з ним не співпрацюють. Свою заяву-промову він вголосив мовою африкаанс і її передано на крайовій телевізійній мережі.

Ця заява прийшла в наслідок засідання з його кабінетом, на якому 73-літній П. В. Бота програв конфронтацію зі своїм заступником і наслідником Ф. В. де Клерком. Розходилося тут про право Ф. В. де Клерка на поїздку до Замбії і зустріч з томошнім президентом Кенетом Каундою, без попереднього одобрення В.П. Боти. Однак загальна думка серед політиків, журналістів та звичайного південно-африканського населення є, що П. В. Бота навмисне пробував робити всякого рода пакості своєму заступникові від коли той, шість місяців тому перебрав від П. В. Боти провідництво Національної партії.

Президент Бота заявив, що він не погоджувався на поїздку і зустріч з Замбією президентом Каундою тому, що Каунда дав притулок у своїй країні забороненому в Південній Африці, Африканському національному конгресові, який старастяся повалити білий уряд в Преторії.

„На мою думку це не є відповідна пора на таку зустріч“, — сказав П. В. Бота. Своєю резигнацією П. В. Бота оголосив 23 дні перед парламентними виборами, які на думку політичних експертів будуть найтяжчими для Національної партії від коли ця партія прийшла до влади в 1948 році. Аналітики політичної ситуації в Південній Африці твердять, що Ф. В. де Клерк не мав іншого виходу тільки випробувати свої сили з президентом П. В. Ботою, бо в іншому випадку міг втратити вірогідність як провідник партії, а з тим і можливість стати президентом.

Коментуючи на ці останні події, Ф. В. де Клерк дуже зрівноважено відповів, що йому тільки прикро, що людина, яка стільки праці вложила для добра своєї країни і народу, відходить з огірченням.

Виступлять в програмі Дня УНСоюзу у Філадельфії

Як уже інформовано, у неділю, 20-го серпня ц.р., на оселі УСО „Тризуб“ в Горшані, Па., відбудуться День УНСоюзу з нагоди 95-ліття цієї найстаршої української організації у вільному світі. В рамках багатого музичної програми виступить ансамбль „Казка“ у складі (фото згорі) Сандри Мінарчик, Талі Дули, Михайла Дули і Йосифа Жуковського. Мистецьким керівником ансамблю є Галія Козак.

В АМЕРИЦІ

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша дала свою згоду брати участь у розгляді Міжнародним Судом позову Ірану, в якому обвинувачується ЗСА в зумисному зістріленні іранського пасажирського літака. У листі до міжнародного трибуналу в Газі сказано, що представники американського Уряду зустрінуться з урядовими судами Ірану, щоб домовитися в цій справі. У своєму позові з 18-го травня ц.р. Іран звернувся до Міжнародного Суду із закликом, що ЗСА переступили міжнародні правила повітряного руху, коли з ракетного судна Вінсенс зістрілено іранський пасажирський літак над Перською затокою 3-го липня 1988 року, в якому загинуло 290 осіб.

ВІЛЛІАМ БЕННЕТ, директор Агенції для боротьби з наркотиками подав до відомої вислідів опитів з метою підкреслення потреби гостріших законів і покарань тих, які в значній мірі причиняються до поширення наркоманства в країні. З цих опитів переведених Міжнародною фундацією ім. Джорджа Геллула виявляється, що 8 з 10 опитаних громадян підтримують потребу гостріших кар для продавців і тих, що звинувачують у незаконній торгівлі. В. Беннет також заявив, що американський народ є готовий взятися за усунення цього найбільшого зла в країні.

УРЯД ЗСА ПОСИЛИВ свої намагання, щоб переконати Палестинську Визвольну Організацію погодитися на пропозицію Ізраїля в справі виборів на західному узбережжі ріки Йордан, а в той сам час підтримують нові намагання Єгипту, щоб звизити прірву між ПВО та Ізраїлем. На зустрічі в Тунісі між амбасадором ЗСА Робертом Пеллетро та представниками ПВО, Уряд ЗСА знову переконував ПВО, щоб дала свою згоду на вибори палестинців в окупованих територіях західного узбережжя ріки Йордан та промиски Гази. Запропонований та одобрений кабінетом план уряду Ізраїля вимагав вибору палестинських представників на окупованих територіях для переговорів з Ізраїлем в справі тимчасової самоуправи, а згодом й про постійну розв'язку питання палестинців.

УРЯДОВА КРИЗА В ПОЛЬЩІ ТРИВАЄ

Варшава. — Президент Польщі Войцех Ярузельський запропонував сеймові терміново зібратися для обговорення урядової кризи. Він вніс цю пропозицію наступного дня після того, як вибраний 2-го серпня прем'єр-міністром Чеслав Кішак, представник фракції комуністів у сеймі, оголосив, що зрезигнує.

Рішення Кішака було спричинене небажанням фракції Об'єднаної селянської і Демократичної партії підтримати комуністів. Хоч демократи і селяни — постійні союзники комуністів за останні 40 років — підтримали Кішака у виборах 2-го серпня, потім вони відгукнулися на „пропозицію лідера „Солідарності“ Леха Валенси зформувати уряд без комуністів. Як відомо, фракції „Солідарності“, Селянської і Демократичної партій мають в сумі більшу кількість місць у сеймі, ніж фракція Польської об'єднаної робітничої (комуністичної) партії.

Кішак, однак, не просто оголосив про те, що складає з себе повноваження прем'єра, але й запропонував лідерів Селянської партії Романові Малиновському зайняти цей пост і зформувати уряд разом з комуністами, розраховуючи таким чином одержати більшість голосів.

Л. Валенса та інші лідери „Солідарності“ з похвалою поставилися до рішення Кішака відмовитися очолювати уряд, але виступили проти альянсу комуністів з Селянською партією. У комунікати, підписаному Валенсою, сказано, що уряд повинен складатися з тих, в кого вірить більшість населення країни.

Відповідаючи у Гданську на запитання, чи погодився б він сам очолити кабінет, Л. Валенса відповів: „Якщо поляки хочуть цього, я згідний. Але я волів би, щоб цей пост займав хтось інший“.

Як передає польське пресо агентство ПАП, президент Ярузельський висловив стурбованість становищем в країні. „Ми спільно повинні знайти якість рішення“, — заявив він, звертаючись до депутатів сейму. Він закликав до спільних нападів всіх політичних фракцій в найближчому часі.

Москва може ввести військовий режим у Прибалтиці

Вільнюс, Литва. — У Латвії швидко закінчилася 12 сесія Верховної Ради Латвійської ССР, на якій прийняли ряд важливих документів, в тому числі й декларацію економічної незалежності республіки. З Москви приїхали і були присутні на сесії депутати ВР ССРВ від Латвії — як прихильники перебудови, так і противники. Вони не мали права голосу, але уважно стежили за всім, що відбувалося.

Як відомо, в той час, коли прихильники перебудови намагалися сприяти досягненню справжніх успіхів, противники її, відчувачи, що мирний парламентарний варіант боротьби закінчиться поразкою комуністичного режиму, роблять усе, щоб тримати російськомовне населення в постійному напруженні, залякуючи насильною депортацією з Прибалтики та іншими неіснуючими „загрозами“.

Дестабілізація ситуації та введення надзвичайного стану тепер уже не є таємною, а явною метою консервативістів. Та оскільки в республіках Прибалтики немає кримінальних сутічок, то їх намагання придумати, як це зробив Євгеній Коган у своєму виступі на сесії Верховної Ради ССРВ у Москві. Хоч він не є членом Верховної Ради, проте йому не лише дали слово для виступу, але й часу для цього дали більше, ніж іншим промовцям. Сене його виступу зводився до того, що, мовляв, якщо завтра не буде введення воєнного стану в Прибалтиці, то післязавтра там буде різня.

І коли в Москві на сесії Верховної Ради депутат із Риги Марія Костянецька подала письмовий протест з приводу наклепницьких тверджень ніби у Прибалтиці готуються до масової депортації некорінного населення, то Михайл Горбачов прочитав його мовчки, а не оголосив усім присутнім.

Міжнародний конфлікт у Прибалтиці можливий лише за умови зумисне підготовленої провокації з боку людей, які проти незалежної Латвії, Литви та Естонії.

Дестабілізація ситуації та введення надзвичайного стану тепер уже не є таємною, а явною метою консервативістів. Та оскільки в республіках Прибалтики немає кримінальних сутічок, то їх намагання придумати, як це зробив Євгеній Коган у своєму виступі на сесії Верховної Ради ССРВ у Москві. Хоч він не є членом Верховної Ради, проте йому не лише дали слово для виступу, але й часу для цього дали більше, ніж іншим промовцям. Сене його виступу зводився до того, що, мовляв, якщо завтра не буде введення воєнного стану в Прибалтиці, то післязавтра там буде різня.

Відбувся мітинг в обороні прокурора

Харків (УГІС). — У неділю, 16-го липня, ц.р. тут у парку „Перемоги“ відбувся кількатисячний мітинг в обороні прокурора Московського району Харкова Гальсінського який під час виборчої кампанії віддав перевагу Коротких і Ступенюків. За це Гальсінського було відсунуто з посади прокурора.

На мітинг були присутні члени харківської філії Української Гельсінської Спілки (УГС) і Спілки Української Молоді (СУМ). Мітинг закінчився мирно.

У СВІТІ

ЯК ПОВІДОМИЛА ГАЗЕТА „Советська Россія“, не зважаючи на екстрені заходи і запровадження практично на всій території Абхазії військового стану, в республіці зберігається надзвичайно напружене становище. Лише за одну добу, 8-го серпня, в республіці було сконфісковано 20 одиниць вогнестрільної зброї і затримано 166 осіб, які „порушили режим“. Від 10-го серпня в республіці запроваджені нові пропуски двох видів: пропуск на право пересування у межах міста і пропуск, що діє на всій території Абхазії. Несподійно у шахтарському місті Ткварчелі. Там не працюють ряд підприємств, шахт, установ, стоїть транспорт. Правохоронні органи посилюють контрольні пости на дорогах. Частіше стали появлятися у небі міліцейські гелікоптери, що патрулюють Сухумі і околиці.

СОВЕТСЬКИЙ ТИЖНЕВИК „Аргументи і Факти“ опублікував повний текст секретного протоколу до советсько-німецького пакту 1939 року. Протокол визначає сферу впливу двох держав у Східній Європі. Публікація зроблена на підставі мікрофільмів, переданих советському уряду від західнонімецькими властями.

Проф. О. Прицак розповідає про поїздку до ССР

Джерзі Сіті, Н.Дж. — У вівторок, 25-го липня, до редакції „Свободи“ завітав професор Гарвардського університету Омелян Прицак, який щойно повернувся з поїздки до Москви, Києва і Львова. Наш кореспондент поставив йому кілька запитань про те, що спонукало його до цієї поїздки і які враження професор виніс з неї.

Проф. О. Прицак (другий справа) в товаристві діячів і промоторів Гарвардського Проекту (зліва): В. Баранецького, д-ра С. Вороха і Е. Робака.

Союзи сприяє зростанню зацікавленості до джерел історії України, які є на Заході. Так само й українці Заходу цікавляться джерелами, що зберігаються в ССРР, як наприклад, документи „Малоросійської Колегії і багато інших дуже цінних джерел. Члени Міжнародної Асоціації Україністів у Москві зацікавлені у спільному виданні документів про Київську Митрополію Русів та утворення мікрофільмів і в цьому напрямку велися переговори.

Зустрічі відбувалися на досить високому рівні, починаючи від голови Архівного управління Муганова, посада якого відповідає міністерському рангові, бо, як відомо, такі справи в ССРР

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА

FOUNDED 1983

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00

UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Втеча від комуністів — безмір людських трагедій

Першого вересня 1939 року розпочалася Друга світова війна. Як тільки радівисильні у Західній Україні, яка належала до Польщі, проголосили, що „хоробра Перша українська радянська армія переступила кордон, щоби визволити братів із польського ярма”, — розпочалася несамоовита доба новітньої мандрівки народів. Втікали люди пішки, возами і з возиками всіма можливими засобами комунікації, аби подальше від „визволителів”. Були патріоти, які лишалися, щоби бути разом з народом: їхній ідеалізм не приніс народів користі, коли всіх їх внарештували, вивезли й винищили. Були й наївні, які вірили, що „більшевики змінилися”. Сотні й тисячі українських людей, які залишилися на місцях свого замешкання між вереснем 1939 року і червнем 1941 року — вигинули по звірськи вбиті у в'язницях Галичини і в інших місцях, перед відворотом советського війська й окупаційної влади на схід. Тоді, коли моторизовані німецькі дивізії погнали на схід, — прийшла друга хвиля втікачів. Сталося чудо: коло 200,000 українських втікачів (докладного числа ніхто не знає), які йшли в невідоме, — із них тільки одиниці з валізами та якимось добром, бо велика більшість біженців мали тільки те, що було на них, — знайшли приміщення у таборах Ді-Пі в Німеччині й Австрії. Без сотика видатку з їхніх порожніх кишень перевезли їх до країн Північної й Південної Америки, деякого до Австралії, і всі вони чи переважна їх більшість дістали нагоду осісти, працювати, доробитися, захити знову людським життям.

Кінець Другої світової війни приніс знову масову мандрівку жертв воєнного безглуздя. Західна Німеччина прийняла десять мільйонів німців з земель, які дісталися Польщі, Франції, Данії або Советам. Втеча трьох мільйонів осіб із Східної Німеччини до Західної довела до здвигнення у 1961 році уфортіфікованого муру по черев Берлін з вежами, з яких стріляли до втікачів. Тоді міг думати, що у цьому, 1989-му році, коли вже пора забути про халіття Другої світової війни, про бомби, вбивства і про втечу цивільних людей, — що у цьому році знову пригадається накинена долею конечність нової втечі від комуні до вільного світу!

Західна Німеччина, офіційно Німецька Федеративна Республіка, була завжди і є далі магнетом для мешканців комуністичної східної, офіційно — Німецької Демократичної Республіки. Переїхати відтілі на Мадярщину, все ще комуністично, легко. Отож у останніх місяцях-тижнях, коли Мадярщина щораз віддаювалася від марксизму, люди із Східної Німеччини масово переїждять на Мадярщину і там, у Будапешті, зголошуються до західнонімецької амбасаді за візою до Західної Німеччини. За твердженням „Н. Й. Таймсу” з 14-го серпня, ч.р., півтора мільйона осіб із Східної Німеччини зголосили свою просьбу в амбасаді Західної Німеччини виставити їм візи.

Така сама — хоч на меншу скалку — облога західнонімецьких амбасад у чеській Празі та в югославському Београді. Втікачі із Східної Німеччини просто таборують на вулиці Будапешту перед будинком амбасаді Західної Німеччини. У 50-их і 60-их роках, коли приспівшим темпом Західна Німеччина відбудовувалася і розбудовувалася, — вона радо приймала заробітчанських робітників, головну з Югославії. Тепер вона, хоч поруч із Японією найбагатша країна світу, але й найбільш перенаселена (понад 700 осіб на одній кв. милі), тому не потребує додаткових робочих рук, і новий масовий наплив земляків із Східної Німеччини по черев Мадярщину чи інші країни — їй небажаний. Щоб радикально припинити історію із масовими прохачами віз, Західна Німеччина в минулий вівторок зачинила свою амбасад у Будапешті. Це перший такий рід випадок у міжнародних відносинах, бож Західна Німеччина не зірвала і не зриває дипломатичних взаємин з Мадярщиною. Двері амбасаді у Будапешті закриті тимчасово „аж до відкриття”.

Явище дальшої втечі із Східної Німеччини цікаве ще й тому, що там життєвий стандарт куди-куди вищий, як в СССР. Але східнонімецька комуністична партія, в суперечності до польської, мадярської і навіть югославської — „ортодоксина”, ворожа реформам Горбачова. Це створює таку погану атмосферу в цій країні, що зростає туга за повною свободою, яка панує у Західній Німеччині, з її зразковим порядком, з її чистотою, безпекою і добробутом, ба — люксамми за виставовими вікнами у всіх крамницях. Це два взаємодоповнювальні світи одного народу. Цей курйоз припиниться аж тоді, як провалиться комунізм такою ж його колісці й осередку — на Московщині.

Газета „Радянська Україна” з 1-го липня ц.р. опублікувала статтю-звернення до прокурора Української ССР П. Оспенка з вимогою порушити кримінальну справу для розслідування масових поховань жертв сталінського терору у Вінниці.

Автори статті, кореспонденти „Радянської України” Л. Пастушенко і В. Савцов розповідають, що побігли шляху на Могилів-Подільський з селянською могилою у вигляді трону, що височіє над шосейною дорогою. Ця селянська споруда має в периметрі 70 метрів і справляє враження справжнього величезного трону. Шосе, що тягнеться на 200 кілометрів, перед Другою світовою війною будували в'язні сталінських тюрем. На Вінничині побутує легенда, що на місці трону ховали тих, хто падав від виснаження та хворіб, щоби ніколи більше не піднялися. А потім люди нагорнули ті вали, саркастично утворивши „трон для тирана”. Справді ж бо, на спорудженні шосе поклали тисячі ні в чому не винних людей, оголошених „ворогами народу” в роки сталінського деспотизму. Тому отой промовисто-трагічний конспіричний гумор так надійно прийнявся у селі Поділля.

„Втім, — пишуть автори статті, — попри всю свою жахливу „романтичність”, легенда про „сталінський трон” не відповідає дійсності: як пояснили нам в обласному краєзнавчому музеї, насправді „крісло вождя” —

Н. Осока

В УКРАЇНІ ЗАГОВОРІЛИ ПРО МАСОВІ РОЗСТРИЛИ У ВІННИЦІ

це слов'янське городище десятого століття, давню дослідженню археологами”.

Легенда поширилася і вкоринилася в наслідок страшного деспотизму, що був у повному розгулі під час прокладання траси, яка в народі дістала назву „сталінської”. За кілька десятків кілометрів від селянського трону розташоване обласне місто Вінниця з її парками, майданами, гойдалками, театрами й естрадами. І ніщо не нагадує про трагедію, що сталася тут півстоліття тому.

„Тоді тут теж поставили гойдалки, — розповідає свідок тих подій Ф. Мацюк, — але вони скобобилися і попровалилися у перекорпану й просіли від дощів земля. Тож довелося все переробляти, а поміж гойдалками терміново посадили акції: ілюзії унеможлилювали прогулянки закоханих алеями парку. Втім, і сам він був терміново закритий „на ремонт””.

А „ремонтували” його й засаджували кущами та деревами тому, що парк той був заснований на місці численних братських могил, у які скидали трупи замордованих „ворогів народу” працівники місцевого управління НКВС (Народний комісаріат внутрішніх справ). Скидали й крадько-

ма закопували темними ночами, а потім побудували там гойдалки, танцювальні майданчики, аттракціони та понасаджували кущі й дерева. І це вже не легенда. Працівники Вінницького управління КГБ тепер визнають факт розстрілів і те, що здійснювалися вони в трьох точках міста. Вирок винесли „трику” УНКВС, колеги ДПУ, ОДПУ, особливі наради НКВД-МДБ-МВС (Державне політуправління, Обласне держполітуправління, міністерство державної безпеки, міністерство внутрішніх справ). Десять тисяч людей з Вінниці та області закатовано й кинуто до спільних ям. Були серед тих жертв партійні, державні працівники, військовослужбовці, священники, „кошарні буржуї”, неприємники, лікарі й селяни.

Ф. Мацюк назвав 29 імен, жителів тільки його рідного села Тепленьки, що загинули в сталінських катівнях. То були звичайні ні в чому не винні хлібороби, яких арештовували ночами і везли, й везли з кожного села, набивали повні камери та конвейер розстрілів незабаром звільняли ці камери для нових арештантів. В кожній хаті знали, що рано чи пізно дійде черга і до них, тому всі тримали напогото-

ві сушені коржі, щоби взяти з собою бодай на перший час. Це один свідок — І. Маньківський, що мешкає в Гнівані, розповідає: „Слідство вели чотири слідчі. Я без сну і їжі стояв перед ними три доби на ногах, а слідчі минали кожні кілька годин, і кожен вимагав, щоби я підписав усе, що вони вважали за потрібне. Я відмовлявся. Мука була кельна, мені вибили всі зуби. На четверту добу я не витримав... Через два місяці оголошили вирок — вісім років...”

Після того його помістили до камери, де було так багато людей, що всі стояли, бо сісти не було змоги. Коли принесли їжу, то їсти не було чим. Хтось дав йому кашлю і він їв нею півтора місяці.

В одній з шкіл у Вінниці виявлено підвал з численними написами кров'ю тих, кого засудили до страти. В обласній прокуратурі знайдено документи, які свідчать, що один з керівників тодішнього управління НКВС, доповідаючи вищому начальству про виконання плану по „ворогах народу”, просив збільшити „квоту” за рахунок інших регіонів республіки.

Свідок М. Ластовецький розповідає, що його батько працював у гаражі вінницького управління НКВС і він допомагав батькові. Всім дозволяли працювати там тільки вдень, а його, як хлопчика, інколи залишали

(Закінчення на стор. 5)

Андрій Бук

ЕКОНОМІКА У ДРУГОМУ

КВАРТАЛІ

І.

впала з 2.2 відс. в першому кварталі до 1.5 відс. в другому, через мінусову тенденцію. Зростає продаж фармерського реманенту лавно торговців. Сильно зросли інвестиції в машинобудування (13.6 відс.). Торговельний дохід в червні зріс на 11 відс. — 5.3 відс. дол., експорт — 15.3 відс., імпорту — 7.3 відс. Торговельний дефіцит в травні 10.24 бильйона доларів — найбільший за останніх п'ять місяців, що заклало бірку — бонди.

Безробіття в червні зросло на 0.1 відс. — 5.3 відс., 6,516 міль. безробітних, 119, 107 міль. працюючих (в травні — 118,888 міль), в Нью Йорку безробіття зменшилося з 5.3 до 5 відс., в Нью Джерсі зросло з 3 до 4.2 відс., найменше безробітних в Північній Кароліні — 3.6 відс., 250,000 нових місць праці. Платні — заробітки з бенефітами, особливо жінок, на кінець червня зросли на 4.5 відс. заробітки жінок в останній декаді зросли на 23, а мушину на 18 відс. Продуктивність американського робітника в другому кварталі зросла на 0.2 відс. (в першому впала на 1.3 відс.), продукція на 1.7, години праці на 1.5 відс., а кошти робітника на 5.2 відс., в річному зістав-

ленні, а тому, що вони віддзеркалюють 70 відс. продукції, що зростає інфляція, а в слід за тим піднесення дискантові стопи, без згляду на можливості рецесії. В загальному винагороди цього року зросли на 4 відс., а бенефіти на 5.6 відс.

Консумційні ціни в червні зросли на 0.2 відс. (в травні — 0.6), найменше за останніх 16 місяців, через спадок ціни на енергію, одяг і деякі харчі, що сповільнили інфляцію, яка сьогодні найбільша від 1982 року (5.6 відс.). Продукційні ціни зросли на 0.2 відс. (в травні — 0.6), а роздрібна продаж на 0.4 відс. (в травні без змін). Продаж авт впав у пересічч 19 відс. і далі буде спадати, бо автори компанії підняли ціни на нові авт та від 2.9 до 4.1 відс., найбільше Форд і збільшили мортгеді до 12.5 відс.

Фабричні замовлення мануфактурних добив в червні зросли на 0.4 відс. — 125 бильйонів доларів, головну військових (18 відс.), в травні на 2.6, а за квартал — 5.8 відс. Сильно зросли в червні закордонні замовлення на машини зняття 16 відс. — 238 мильйонів доларів, попередні три місяці спадали, домашні на 2.8 відс., тому зменшилися запаси з 2.3 в травні до 2 бильйона доларів. Індустріальні запаси в червні зросли на 0.7 відс., в загальному вони зростають щомісяця, особливо в мануфактурі, що зменшує продукцію і збільшує безробіття.

(Продовження на ст. 3)

Андрій Качор

„ДУМАЙТЕ, ЧИТАЙТЕ”

II.

Національна гідність — це велика справа. Вона вимагає великої інтелігенції і глибокої думки. Національна гідність — це не зарозумілість, не пиха, як дехто думає, але велика відповідальність перед собою, перед своєю родиною, перед громадою і перед цілим народом.

Коли вдумасмося глибше в суть Шевченкового заклику: „Думайте!” — тоді зрозуміємо, що не кожний вміє і хоче думати, бо й не кожний вміє і хоче зберігати національну, а тим самим і свою особисту гідність. І навпаки, хто не вміє зберігати і плекати особисту гідність, від того годі вимагати пошани до національної гідності. Це так само, як від злодія і розбішак хтось вимагає би, щоби вони були апостолами християнської моралі і етики, хоч у хворому суспільстві й таке буває.

Ми, українці в діаспорі, як також українці на рідних землях, що перебувають під тиском московського шовінізму, стоїмо перед проблемою: як розвинути в нашій громаді культ здорової громадської думки, щоби зберегти нашу національну гідність? Від розв'язки цього питання залежить наше національне буття в усіх країнах нашого поселення. Оце Шекспірівське „бути чи не бути”, або наше „як нам бути, щоби бути” вимагає від нас не тільки „великих слів велику силу”, але й дуже глибокої думки. Ми мусимо бути свідомі того, що на нас дивиться увесь вільний світ. І тому не сміємо жити самими емоціями, словесними кличами без дії, і, отже, самим пустельством. Нам у кожній країні нашого поселення треба намітити нашу національну політику на далеку мету. Це мають зробити наші крайові центральні й Світовий Конгресом Вільних Українців на чолі, а також наші Церкви, якщо вони хочуть залишитися українськими Церквами. Нам треба спільно намітити план нашої дії на сьогодні, на завтра і на найближчі роки, щоби не допустити до асиміляції наших людей у Канаді, ЗСА, в Австралії, в Південній Америці та в інших країнах нашого поселення, бо асиміляція — це загубити народ.

Щоб цього не сталося, то провідна верства народу, разом з провідниками наших Церков, мусять думати, як в

рамках наших можливостей знайти ґрунт для нашого національного буття. Треба думати, планувати і розумно діяти. Наші крайові Центральні й наші Церкви спільно мають створити свій центр української думки, разом намітити план дії, щоби зберегти на довшу мету життя української діаспори, бо це життя потрібне також і для українського народу на наших рідних землях.

••

Друга думка Шевченкового заклику: „Читайте!”, здається, не потребує коментарів, хіба загальних тверджень, а вони у нас у вільному світі не дуже веселі.

Українська спільнота у вільному світі, українська т.зв. політична еміграція, її мозок — інтелігенція, студентська молодь, члени наших молодіжних організацій, батьки і матері, доросла молодь — не читають або майже не читають українських книжок, класиків нашої літератури, сучасних письменників і поетів, не читають наших журналів, за малими винятками ще дехто читає українські часописи. По наших домах дуже мало знайдете бібліотек українознавства. Любителів української книжки в кожній місцевості, де живе більша українська громада, порухувати на пальцях одної — двох рук. А коли батьки, провідники народу, провідники наших установ і організацій, студентська молодь не цікавляться українською книжкою, українськими журналами, не плекають культу читання української літератури, то звідки візьметься пошана до цієї книжки чи цього журналу в дітей і дорослої молоді?

Чого варта для нашої спільноти родина як культурна одиниця, коли в домі такої родини нема Української Біблії — Шевченкового „Кобзаря”, Історії України, Історії української літератури, українських класиків, або хоч по одній — по дві книжки з творів Івана Франка, Леси Українки, Василя Стефаника, Івана Багряного, Улеса Самчука, Ольги Кобилянської, Юрія Федьковича та інших українських поетів і письменників.

Не треба, мабуть, доводити, що у примітивних родинних витворностях і примітивна мораль, тобто, витворюються примітивні норми суспільного життя, успадковані від примітивних батьків, які не знають або не хочуть знати, що таке національна свідомість і національна гідність і чому за неї треба змагатися. Цей примітивізм можна усунути тільки при допомозі рідної української

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагус Лев Яцкевич

Встрявання людини в дії природи

Деякі роки тому, з приводу 100-ліття Американського хемічного Т-ва, була влаштована наукова конференція під патронатом Об'єднаних Націй, на якій нобелівський лауреат Лайнус С. Полінг (Linus C. Pauling) виголосив головну промову, в якій перестеріг людство перед однією з найбільших екологічних катастроф, що може статися дійсною вже за 50 до 100 років.

Говорячи про цю катастрофу, він мав на увазі встрявання людини у природу дію нашої планети, дію, яка веде до забруднення довкілля, зміни нашого підсоння, затруєння повітря та піднесення рівня води в океанах. Але найбільшою небезпекою, що висить над головами людства, на це Дамоклівське, становить небезпека нуклеарної війни.

Ці всі речі можуть стати причиною захитання основ нашого життя та у висліді — знищення цивілізації на нашій планеті. Але якщо людство потрапить розвинути в собі достатню розуміння грядучої небезпеки та захистити нашу цивілізацію від тотального знищення, тоді наступити доба добробуту та продовження життя окремої людини принаймні на 25 років.

Лайнус Полінг, професор-емерит Стенфордського університету в Пало-Альто, Каліфорнія, та колишній директор ортомолікулярної медицини, одержав у 1954 році нагороду Нобеля з хімії, а згодом у році 1961 — з фізики.

Здається, проте, дехто, що учений Полінг дещо песимістично представляє майбутню планету. І сьогодні такі учні, які твердять, що людство може з деякою легкістю відійти назад, зокрема по висліді трижизневі ступінь над впливом дії людини на наше підсоння, з частотою 30-ти вчених, що репрезентували три десятки країн. Згадану зустріч заініціював Массачусетський Інститут Технології, а переповняла її Шведська Академія наук і технічного знання.

Учасниками зустрічі були: метеорологи, геофізики, океанографи та хеміки із ЗСА, Канади, Франції, Західної Німеччини, Швеції, Данії, Італії, Мадярщини, Бельгії, Індії, Японії, Австралії, Ізраїля та СССР.

На думку більшості з цих учнів, людство в найближчих 50-ти роках не затрується забрудненням повітря, не спалиться з надмірними гарячими, не замерзне в новій льодовиковій добі, ані не втопиться в новому біблійному потопі, хоч як безвідповідально людина

втручається у природні процеси своєї планети.

У висліді трижизневих нарад учасників одностайно зробили такі висновки:

1. Рівень морських вод у світі постійно піднімається вгору, але не катастрофічно: за останніх 80 років він піднісся на 11 сантиметрів.

2. Забруднення повітря у висліді дії людини постійно збільшується, у вигляді сажі, куряви, пороку та технологічних газів (продуктів спалення). Вона дорівнює чвертьмільйона тонн до півмільйона тонн річно. В порівнянні, проте, із забрудненням повітря самою природою (наприклад вулканами) забруднення людини незначне.

3. Підвищення температури земної атмосфери продуктами спалення (головно двоокису вуглецю), що у великій мірі почалося від індустріальної доби, значущістю постійно нашу атмосферу, але слід мати на увазі, що навіть у випадку спалення всіх існуючих ресурсів пального на нашій землі та подвоєння кількості двоокису вуглецю, — це все не було б всилі опалити нашу планету на більше, ніж два градуси Цельсія (3.6° F).

Реасумуючи два різні підходи до встрявання людини у природні процеси нашої планети, ми одержали дві різні висновки: один — оптимістичний, другий — песимістичний. Правда, як відомо, лежить завжди посередині.

Що правду потвердив новий екологічний закон, проголошений нещодавно американським президентом, коштує здійснення якого протягом наступних 30-ти років розчислюється на 300 бильйонів доларів.

Але навіть якщо б бюджет цього закону був зменшений Конгресом удвоє, то його коштує буде всеодно непомірно великий, коли взяти до уваги, що цей закон покриває тільки один аспект проблеми забруднення довкілля — очищення повітря.

Проголошення проекту цього закону свідчить про речі про невіддільний стан забруднення довкілля в ЗСА і свідчить про кризу у візі керівників американської автомобільної індустрії, що, не зважаючи на принизливу лекцію „нафтового ембарго” в 1970-их роках, і далі продукує автомобілі виключно з поганою на бензин, що не тільки погіршує затруєння змногого повітря, але теж збільшує імпортирний дефіцит, а з ним — росте біблійнове заборговування ЗСА.

НАСТУПНОГО ТИЖНЯ у Женеві відновляться советсько-американські переговори, на яких будуть обговорюватися справи взаємної інспекції і контролю запасів хемічної зброї. Під час попередньої рунди переговорів СССР і ЗСА прийшли до згоди у справі про контроль на місцях, однак є ще інші аспекти, включаючи обмін інформацією про запаси хемічної зброї і вибір часу інспекції.

Церкви, своєї Рідної Школи, культурно-освітнього чи виховно-молодечого свого товариства і... доброго української книжки, українських журналів і часописів. Треба читати!

А як хтось не читає взагалі і не любить книжки, журналу, свого часопису, — то чи можна від такої людини багато сподіватися, на неї рахувати? У всіх школах учать, що вся культура народу у його книжках! А як же будемо знати свою культуру, як можемо її ширити й боронити, не читаючи нічого про неї, не культивуючи читання своєї рідної книжки в своїй рідній хаті? Чи це буде культурна українська людина, якщо вона не читає українських книжок, не знає української історії, літератури, мови, не належить до української Церкви, до свого українського товариства. Життя нас вчить, що сучасна культурна людина постійно користується з системи духовних wartości свого народу, вона присвоює собі щораз нові відомості, нове знання про свій нарід. А таке можна набути читанням книжок, журналів, часописів, відвідуванням театрів, мистецьких виставок тощо.

З тих кількох завваж бачимо, що заклики нашого найбільшого поета і національного гения Тараса Шевченка „Думайте, читайте!” — це глибокі слова правди і тільки практичною їх реалізацією можемо довести, що ми також думаємо, що ми також духовно зростаємо. А таке доведемо тим, що будемо українські книжки, журнали і часописи купувати, комплектувати, читати їх своїм дітям і захохувати їх до читання, бо це єдиний спосіб ділою, не словами звеличати Велику Постать Великого Людини з нагоди 175-их роковин її народження — звеличати Тараса Шевченка, який знав чого хоче, мав Велику Мету свого життя, за ту мету довгі роки мучили його і не зломали, як він сам про це казав: „Каравось, мучуся, але не каюсь!”

Щоб виріс сильний дуб — треба посадити в землю малий жолудь. Щоб нарід був державно-творчим — треба плекати в ньому здорову, творчу, громадську думку та національно-громадську гідність, а головним засобом для цієї мети є оце кардинальне постоє: „Думайте, читайте!”

На закінчення цієї статті раджу всім хоч один раз тепер прочитати собі „Кобзаря” Тараса Шевченка, бо він відкриє нам двері до його глибокої мудрости, яка пригадає нам не тільки того найбільшого нашого Апостола Правди і Науки, але також вкаже нам шлях, що і як треба робити, щоби стати повноцінним державно-творчим народом.

Проф. Л. Пиріг на науковому з'їзді УЛТПА

Як уже інформовано, на запрошення Світової Федерації Українських Лікарських Товариств та УЛТПА приїхав з Києва проф. Любомир Пиріг, щоб взяти участь у науковому з'їзді й дати доповідь про наукові дослідження з нефрології та про стан і перспективи нефрології в Україні. Його доповідь з прозорками була змістовна й цікава. Проф. Пиріг зустрівся з д-ра Ахілією Хрептовською, де мав нагоду зустрітись й обмінятися думками з лікарями у справі можливого наукового лікарського конгресу в Києві та у Львові в липні 1990 року. Крім того він відвідав наші громадські інституції, шпиталі, музеї та приватні домів наших лікарів. Всім він видався високо кваліфікованим фахівцем та культурною українською людиною.

Д-р Л. Пиріг.

головою Республіканського науково-медичного товариства нефрологів, заступником голови Всесоюзного товариства нефрологів.

Проф. Л. Пиріг є автором і співавтором понад 240 наукових публікацій, з них близько 20 монографій, посібників, довідників, або розділів у них. Його наукові публікації торкаються питань гастроентерології і головним чином нефрології (патогенез, лікування хвороб нирок, нефроурології і т. д.). Він часто виступав з науково-популярними публікаціями (близько 20), рецензіями на монографії та посібники інших авторів, інформаціями. Не цурається він публіцистичної діяльності, відстоюючи у своїх статтях престижність і честь лікарського фаху та громадянську позицію лікаря. (Наприклад стаття в "Літературній Україні" ч. 40 з 6-го жовтня 1988 року): "Лікарю, будь інтелігентом!" Або стаття "Два полюси приреченості" в журналі "Знання та праця" за квітень 1989 року). Професор Пиріг одружений з Тамарою Панченко, яка є доктором архітектури й працює в Науково-дослідному інституті. Вони мають двоє дітей 28-літнього сина Олеса, який працює як лікар-ортопед, та 19-літню дочку Мар'яну, яка є танцюристкою Українського державного ансамблю народного танцю ім. П. Вірського.

Д-р Павло Пундій

Михайло Бакун — художник з Бразилії

Цього року минає 25 років з дня смерті найбільшого представника паранаїської мистецької культури Михайла Бакуна. З цієї нагоди уряд штату і музей мистецтва Парані влаштували в його пам'ять мистецьку виставку творів художника. На виставці були представлені близько 100 картин з приватних колекцій різної тематики, виконані олійно. Виставка зробила сильне враження на кожного відвідувача. У своїй творчості Михайло Бакун розкрив свій сильний характер. Сьогодні його зачислюють до виняткових майстрів нашого часу, до рідкісних самобутніх талантів нашого часу, до авангардних мистців нашої країни. Його твори є широко відомі зберігаються в музеях і приватних колекціях.

Михайло Бакун.

Сьогодні, після 25 років відходу його у вічність, ім'я Михайла Бакуна є високо оцінене в бразилійському середовищі, існують декілька музеїв у Парані під назвою "Михайло Бакун", а декілька вулиць носять його ім'я. Це єдиний майстр українського походження, що здобув таку славу й популярність.

Корнелій Шмулик

Інформації про дві фундації при Т-ві Свята Софія

В 1982 році відомий громадський діяч д-р Микола Ценко і його син д-р Олександр Ценко створили фундацію, присвячену св. пам'яті дружини і матері, що згодом закрила її при Товаристві Свята Софія під назвою "Фундація Ценко — Добро Творити". На день 31-го грудня 1988 р. висоти фундації становила 77,000 дол. Окрема комісія річково відбудує засідання, та розглянувши прохання про допомогу, призначує з відсотків цієї фундації датки на добродійні цілі. І так на засіданні в дні 7-го травня 1989 року комісія призначила:

15 стипендій семінаристам в Прудентополісі, Бразилія, по 200 дол., разом 3,000 дол.; науковим інс-

титутіям НТШ, УВАН, УКУ по 200 дол., разом 600 дол.; Українському Історичному Т-ву на закуп 50 книжок про Вініцію 500 дол.; на висилки незалежним читачам журналів "Патріархат", "Світло" і "Нові Дні" (3 x 100) 300 дол.; на СФУЖО (у світлі пам'яті Володимир Ценко) 100 дол.; на журнальчик "Слідами святої" (виходить у Бельгії) 50 дол.; на журнал "Екран", що його видає проф. Адам Антонович в Чикаго 100 дол.; на СКВУ 100 дол.; на три стипендії студентам з Польщі, що студіюють в Римі 1,500 дол.; на виховні цілі (через сестру Ю. Риндлі в Аргентині) 500 дол.; на кілька інших датків (церква в Лорді, Римі, Бразилії), Австралії 800 дол.; і ін. — разом 7,550 дол.

Впродовж існування, з тої фундації вже виплачено кругло 31,000 дол. Фундаціям належить ширша подяка за шляхотний почин і щедрий дар на створення того роду фундації.

Та на цьому їхнє меценатство не скінчилося, бо в 1988 році вони заініціювали новий почин — Фундацію для збереження української молоді в діаспорі, що діє теж при Товаристві Свята Софія. Тут слід підкреслити, що згідно з бажанням основників, ця фундація не є пов'язана з прізвищем Ценків і усі жертводавці, що їм належить на збереження української молоді, можуть доповняти своїми щедрими пожертвами цю другу фундацію, з якої комісія уділюватиме фонди на виховні цілі української молоді, головні в країнах економічно відсталих. Звертаємось до усіх людей доброї волі з проханням підсилити цю фундацію для збереження української молоді в діаспорі щедрими пожертвами. Всі датки можна віддавати від податку. Чеки виставляти і висилати до: St. Sophia Religious Association, 7911 Whitewood Road, Elkins Park, Pa, 19117.

Адам Антонович

Роман Турянська

секретар

Економіка...

(Закінчення зі стор. 2)

Фабрики, копальні і обслуга працювали з меншою видатністю і вона з місяця на місяць спадала, в червні — 83.5, в травні — 83.8, в квітні — 84.1 відс., тому індустрія на продукцію в червні впала на 0.2, в травні — 0.1., а в квітні зросла на 0.6 відс.

Рівнож зросла в червні продукція сталі на 1.6 відс. — 7.5 мільйона тонн, бо 28 держав, на зарядження уряду, спричинене трикратним домаганням компанії продукції сталі зменшили імпорт. За останніх п'ять років продукція сталі захиталася, компанія стратила 12 біл йонів доларів, через занедбаня дослідів технологічного удосконалення. Уряд продовжив на два з половиною року зменшений імпорт сталі і зобов'язав компанію продукції сталі зменшити продукцію і поправити фінансовий стан. Деякі компанії почали вже збільшувати інвестиції модернізувати підприємства і разом з департаментом енергії рішили протягом трьох років видати 30 мільйонів доларів, в той час, як японська сталевидна індустрія інвестує 250 міль. дол. річно, а європейські видали за останніх три роки 100 міль. дол. Продукція сталі 38 держав вільного світу в червні зросла на 3.7 відс. — 245 мільйонів тонн, найбільше Японії 5 відс. — 9 мільйонів тонн, тому кошт продукції одної тонни сталі зріс з 407 до 520 доларів, в США, впаав з 550 до 490 дол. Кошт продукції одної тонни сталі з 12 держав, найбільших продукцентів сталі вільного світу, за останніх п'ять років, найбільше зросли в Японії — 1.5 долара, найменше в Канаді — 0.2 долара, в США — 0.1 долара. Щоби конкувати з США мусять інвестувати 18 біл йонів доларів на дослід і модернізацію та зменшити 66 відс. персоналу.

Продаж одинокоридних домів в червні зросла на 5.5 відс. (в травні впала на 4.3 відс.), продано 670 тисяч домів, через зменшення мортгечові відсотки (9.8), найменші від 1987 року, найбільше продано на заході — 23 відс., найменше на півдні — 1.9 відс. Ціни зросли на 8.3 відс., пересічна ціна до 160,000 доларів. Будова домів впала на 1.2 відс. (третій місяць підряд), найменше за останніх три роки.

Конструкційні видатки в червні впали на 0.8 відс. — 415 біл йонів доларів в річному зіставленні, найбільше впали видатки на конструкцію мостів і доріг (3.6 відс.), а на департаментові домів зросли на 28 відс.

Ціни на енергію під кінець другого кварталу захиталися, бо ОПЕК в червні збільшив продукцію на 200,000 бочівок денно, від травня 21.5 мільйона бочівок денно. На оливу впали, на бензину дещо зросли, останньо почали спадати, передбачення, що вчасі вакації можуть зрости, не сповнилося.

Корпорації в другому кварталі мали в пересічі 17 відс. доходу: АЙ-Бі-Ем 39, Дженерал Електрик — 16.5, Ей-Ті-Ті — 18, Ксерокс — 7.2, АЙ-Ті-Ті 7 відс. Ехон стратив 800 мільйонів доларів, через аварію оливного корабля на водах Аляски, чищення залізів і пляж, яке скінчило у вересні. Великі деталі склепи виказали від 3 до 25 відс. зиску, в автовій індустрії найбільший дохід мав Крайслер 6.6 відс. — 340 мільйонів доларів, зменшує 2,300 персоналу, перший інсталює повітряні мішки до авта. Захиталася автова індустрія в Детройті, ліквідують станції, звільняють працівників, безробіття зростає, 15 тисяч будинків опущених. Доходи банків в другому кварталі впали, через злі позички віддалили країнам Третього світу.

Летунська лінія Тексас знову замовила 100 літаків Боїнг, модель 737-300 за 2.8 біл. дол. з чого 40 для летунської лінії Істерн. Минулого року летунська лінія Юнайтед замовила 285 таких літаків за 19 біл. дол. Федеральна корпорація забезпечує депозити взяла під контроль даришніх 9 однадество-позичкових інституцій, які у фінансових клопотах, дотепер разом 253 в 33 Стейтах, найбільше з них в Тексасі на Фолориді, з близькою сумою 2.7 біл йонів доларів.

Видатки на пропаганду з року на рік зростають, цього року оголошення — реклами зросли на 2.5 відс. Минулого року американські компанії видали 25 біл йонів доларів на радієві і телебачення реклами, найбільше реклами мають три телевізійні мережі: Ей-Бі-Сі — 28 відс., Сі-Бі-Сі — 19, Ей-Бі-Сі — 16 відс. Менші, провінційні мережі, через брак реклами банкрутують (мин. року 6).

Закінчення буде.

Віра Вовк

Дерев'яна церква

(Вознесенська церква в Чорткові)

Дивись темними ямами — хто тобі очі виколов?

Кивавши похилим хрестом — довила в допущах сіні дзвони дзвонять, коли пасуться.

Але Спас є! Всі поля в багрянці маків. З-під зелених могил довила виростуть свічки, навіть коли з твоєї парафії ніхто вже не залишився, коли іконостас порубали, щоб натопити піч, дзвін стопили на кулі, а з кивота зробили пташник.

Кричиш захитими губами: Спас є і прийде Великдень.

Пам'яті польського екзильного президента К. Саббата

З смертю Казимира Саббата (19-го липня 1989 року, в Англії, в Лондоні) закінчилася політична діяльність одного з видатних діячів польського екзильного уряду, прем'єр-міністра в роках 1975-1986 і президента РП в екзилі в роках 1986-89.

Як виразник і палкий оборонець державного легізму в екзилі, а при цьому поборник Ягті й комуністичного режиму в Ягті, Саббат добре розумів і оцінював вагу спільного фронту поневолених більшовицькою Москвою народів і старався йти на співпрацю з легітимними представниками цих народів, маючи на увазі передусім екзильні уряди, а в дальшу чергу дипломатичні представництва тих народів, що втратили самостійність, продовжували свою державницьку політику в формі консулатів, місій і т. п.

Шукаємо партнерів у націй державно-визвольній праці — заявив він на одній із зустрічей з представниками європейських поневолених народів у Оттаві в 1985 році. Він не отукав "єтників", а "партнерів".

Нічого дивного, що К. Саббат був одним із палких прихильників і описів синагатором українсько-польської декларації з 28-го листопада 1979, яку підписали з українського боку Президент УНР М. Лівичак, голова тодішнього уряду УНР д-р Т. Леонітій і автор цих рядків. Сама в собі ця декларація була тільки обопільною заявою в справі українсько-польської співпраці в боротьбі за відбудову самостійних держав — України і Польщі; вона не була договором, угодою чи умовою, а тільки виявом доброї волі до співпраці проти московсько-більшовицького імперіалізму. Подібну декларацію підписано пізніше із представниками чесько-словацького середовища й роблені заходи в справі спільної заяви з єстонським екзильним урядом у Швеції.

Після підписання українсько-польської декларації в 1979 році неофіційно чулися голоси з однієї й другої сторони в справі грацій, бо в цьому акті про неї не згадувалося з розумних причин. І от уряд УНР висував увесь час концепцію остаточного устаткування українсько-польської границі після провалу СССР суверенними уря-

дами самостійної України констатувати поволі приймалися і в Лондоні, і в інших осередках політичної дії поневолених Москвою народів. За виживлий акт у цьому напрямі треба вважати узгодження представників екзильних діячів у Відні 6-го листопада 1986 року про те, що "всі територіальні диспути про державні чи національні границі залишаються для майбутнього вирішення вільними урядами дотичних держав". Цієї засади притримувалися останніми часами польський екзильний уряд і зокрема св. п. президент Саббат.

На зібранні представників ДЦ УНР і польського уряду в Лондоні 31-го жовтня 1988 року, крім цих і багатьох інших справ, устатковано чітке відрізння екзильних урядів та екзильних дипломатичних установ, від етнічних крайових організацій (напр. КУК у Канаді), чи світових надбудов (напр. СКВУ в Україні). Власне в часі нашої (до речі, останньої) дискусії на цю тему з св. п. президентом Саббатом ми добилися його остаточної згоди на такий розподіл політично-державних і суспільно-громадських установ і організацій. Це був значний крок вперед, бо польська сторона ставила перед собою на одній площині обидва роди цих формацій у вільному світі.

Одною з ідей К. Саббата було гідне відзначення десятиріччя українсько-польської декларації в 1989 році. Планувалося спільну конференцію екзильних урядів у Лондоні, чи в якомусь іншому місті, огляд дотеперішніх успіхів чи неспіхів у реалізації цієї заяви, potwierдження, чи її уліпшення, тощо. З смертю св. п. Саббата, а теж із зміною в екзильному Уряді УНР, ледве чи це відзначення 1979-89 років відбудеться.

Складуючи голову перед світлою пам'яттю голови Польської Держави — президентом К. Саббатом, висловлюємо наше співчуття його урядові й польському народові взагалі. Відійшов від нас розумний і жертвенний державний муж, дипломат, пластовик, вихована у атмосфері повсякчасного "фей-плей", ідейної й шляхетної людини, з якою завжди була приємність зустрічатися й співпрацювати.

Ярослав Рудницький

Проголошення висліду нагород 8-го

Літературного конкурсу УЛФ

Після проголошення висліду першого конкурсу Українського Літературного Фонду ім. І. Франка в Чикаго 1956 року літературний критик д-р Луїс Луїс у 1957 році писав: "Український Літературний Фонд у Чикаго повинен надалі тримати амбіції бути тим містом, яке справедливо оцінюватиме найкращі українські твори, видає у вільному світі і в Україні-та допомагатиме нашим письменникам даючи їм моральну і матеріальну підтримку у їхній творчості".

Зорганізований у Чикаго в 1955 році УЛФ ім. І. Франка поширив свою діяльність на всі країни українського поселення у вільному світі, як також для письменників в Україні, став членом Ради для Справ Культури при Секретаріаті СКВУ. Дотепер відбулося сім літературних конкурсів, в яких взяло участь 281 письменник, в тому 27 письменниць. Нагороджений 81, відмічених 41. В Україні нагороджено 10

письменників по 2,000 доларів кожному. Для Українського Історичного Т-ва призначено 1,500 дол. У зв'язку з Тисячоліттям Хрищення України Правління УЛФ проголосило 8-ий Літературний конкурс на твори з тематикою зв'язаною з Ювілейним Роком. — Тепер ми є свідками висліду конкурсу на найкращі твори, що їх оцінили члени літературного журі в складі: д-р Г. Луїс, д-р Л. Рудницький, проф. д-р І. Качуровський, мгр А. Стебельська, проф. Марія Гарасевич. У висліді після верифікації голосів членів журі Правління признало нагороди:

Перша нагорода в сумі 1,800 дол. — Віра Вовк — "Іконостас України (містерія)".

Друга нагорода в сумі 1,300 дол. — Мирослава Ласовська-Крук "Володимир Великий" — драма з перек. англ.)

Третя нагорода в сумі 1,000 дол. — Микола Руденко "Хліб для Атен" — (драматична поема).

Відмічено: Ріхард Масені-Юрій Лічківський "Три юмф Хреста" — лібретто до опери.

Крім літературних нагород — Правління УЛФ помагає своїми фондами українським письменникам, які своєю творчою працею внесли чи вносять свій вклад у розвиток рідної літератури чи науки. У 8-му конкурсі сумою по 500 дол. вшановано гостей з України: Леся Танюка, режисера і поета Павла Мовчана — творців української культури.

Вручення нагород письменникам 8-го конкурсу відбувається восени ц. р. на вечорі української літератури в Чикаго. Про дату та місце цієї імпрези буде подано своєчасно на сторінках нашої преси.

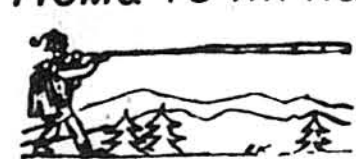
За Правління УЛФ ім. І. Франка в Чикаго.

Адам Антонович

Роман Турянська

секретар

Нема то як на Союзівці!

Осепі Українського Народного Союзу в Кетсипльських горах біля м. Кергонксон, Н. Й.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Вибір Міс Союзівки на 1990 рік

Субота, 19-го серпня 1989 року

8:30 веч. — Танцювальний ансамбль Роми Прийми-Богачевської

10:00 год. веч. — ЗАБАВА Конферансьє: Аня Дидик, Роман Швед

Оркестра — "АКУЛА"

SOYUZIVKA, UNA ESTATE, Foordmore Road, Kerhonkson, N.Y. 12446. Tel. (914) 626-5641

НОВІЙШИЙ КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ І ТАНЦЮ

з нагоди

95-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

та

40-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ „ДУМКА” Н.Й.

відбудеться

в НЕДІЛЮ, 17-го ВЕРЕСНЯ 1989 року
Початок о год. 4-й по полуднів AVERY FISHER HALL, LINCOLN CENTER,
64th St. & BROADWAY, N.Y.

КВИТКИ: \$30.00, \$25.00, \$20.00 і \$15.00.

Квитки вступу можна буде замовляти в українських крамницях — „СУРМА”, „АРКА” в Нью-Йорку; „ДНІПРО”, Ньюарк, як також при касі в ЛІНКОЛН ЦЕНТР.

Семен Комірний
диригент хору „Думка”

Володимир Луців

Марія Лисогір
меццо-сопраноМарта Кокорська-Мусійчук
сопраноТанцювальний ансамбль
„Сизокрилі”
Хореограф:
Рома Прийма-БогачевськаЕд Іванко
тенорІгор Даріан
баритон

Татяна Поташко

• ВОЛОДИМИР ЛУЦІВ — конферансьє

БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

ТАТЯНА ПОТАШКО — акомпаньйтор хору „Думка”, О. НОВИЦЬКА,
С. КАЧАРЯЙ, М. ГОЛОДИК, Н. НЕВМЕРЖИЦЬКИЙ — солісти хору
„Думка”

• Вокальний ансамбль хору „Думка”

• Сценічне оформлення — М. ГОЛОДИК

В. ШЕВЕЛІ, Я. ЦІСАРУК, Ю. ОРИШКЕВИЧ — солісти Капелі Бандуристів
ім. Т. Шевченка

МАРІЯ ДОМБЧЕВСЬКА — солістка українських хорів

Танцювальний ансамбль „Сизокрилі”

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ФУНДАЦІЯ

Ігор Соневицький

Цикль пісень у супроводі фортепіано

„ЗІВ'ЯЛЕ ЛИСТЯ”

до слів ІВАНА ФРАНКА

Збірка пісень в ціні 10.00 дол.

Популізі зі стейту Нью-Джерсі при замовленні книжок забор-
в'язні додати до відповідної суми 6% стейтського
податку.

Замовляти

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Нова книжка спогадів

Юрій Тамарський:

ПРИГОДИ ФІЛЬМАРА

Накладом автора, Джерсі Сіті, Н. Дж., 1986, стор. 453.

Ціна: тверда обкладинка \$20.00
М'яка обкладинка 15.00

До набуття у книгарні Свободи.

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стейту Нью-Джерсі зобов'язує 6% продажного податку

Появилася на книжковому ринку
НОВА ЧЕРГОВА КНИЖКА

Любови Коленської

„ПОТОЙБІЧ РУБІКОНУ”

ОПОВІДАННЯ, НОВЕЛИ, НАРИСИ, ДРАМА

Мистецьке оформлення ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА

Видавництво і друкарня „Свободи”, Нью-Йорк — Джерсі Сі-
ті, 1988, стор. 256. Тверда обкладинка, ціна 15.00 дол. плюс
2.00 дол. за пересилку.

Можна набувати в книгарні Свободи.

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

New Jersey residents add 6% sales tax.

Проф. О. Прицак розповідає...

(Закінчення зі стор. 1)

Найбільш цікавими і несподіваними для професора були два запрошення: від Історико-Архівного інституту та від товариства „Славутин”. До Історико-Архівного інституту Москви, ректором якого є уже відомий нашим читачам як депутат Верховної Ради СРСР Юрій Афанасьєв, професора О. Прицака запросили висловити доповідь про голод в Україні 1932-33 років. Це запрошення не могло його не зацікавити, тому він відразу ж його прийняв і поспішав структурно висвітлити яким чином дійшло до голоду взагалі й чому саме нещасливі українці були голодні, а не інші народи. Слухачі сприймали його доповідь з великим зацікавленням, бо, як самі казали, досі деяких речей не уявляли.

Професор також розповів про українські студії в Гарварді й відбув дуже цікаву дискусію про Тисячолітній проєкт. Шкодує, що тільки після приїзду до Москви довідався про задумані своєрідні міні-зустрічі, якими москвичі постановили започаткувати оригінальну усну історію, тобто записи свідчень живих очевидців про Великий голод. Інститут вирішив послати своїх студентів по різних місцях, щоб вони розпитували і збирали свідчення. Професор мав приїхати до Москви 5-го червня, тому там планували 11-го червня

зібрати кілька тисяч студентів, щоб проф. О. Прицак розповів їм про ті трагічні роки, подав потрібні інформації, щоб студенти знали як вести опитування, про що питати, які проблеми з'ясувати. Однак все склалося інакше, бо через відсутність місця в академічному готелі, зустріч перенесли на 19-те червня, коли студенти уже порозійджалися. Що в них було заплановано такий його виступ, професор також нічого не знав, а довідався лише в Москві. Отже замість великої аудиторії було приблизно 70 осіб. Та незважаючи на обмежене число слухачів, каже професор, то були інтелегентні слухачі, які слухали з великим зацікавленням, ставили серйозні запитання, відбулася дійсно цікава дискусія, котра при великій аудиторії могла б склалася не так цікаво.

Як уже було сказано, другою несподіванкою виявилася запрошення від української громади в Москві, тобто від членів Товариства „Славутин”, яке вже офіційно затверджене і планує видавати свій журнал. Ім навіть пообіцяли виділити окремі приміщення. Зустріч відбулася в палаці культури для молоді. Були там люди старшого віку, але основна маса — це студенти вищих шкіл у Москві. Вони просили розповісти про Міжнародну Асоціацію Українців, про українські студії в Гарварді, про

Тисячолітній проєкт тощо. Багато ставили цікавих і розумних питань, які вказували на їхню зацікавленість різними проблемами, зокрема хотіли зрозуміти корінь перебудови і довідались якнайбільше про національні справи. Розмовляли дуже добро українською мовою. Не було ні одного, хто б нею не володів, підкреслив професор. Також просили про співпрацю. Вечір був дуже змістовний і приємний.

Під час десятиденного перебування у Києві проф. О. Прицак відбув розмови з Президією АН УРСР та з директорами й співробітниками інститутів: мовознавства, історії, літератури, філософії тощо. Там також була порушена актуальна проблема — затвердження Міжнародної Асоціації Українців. „Це, звичайно, князю дуже наповнило гордістю”, — розповідає професор, — зокрема тому, що осередок організації має осідок у Києві. Я мав для них подарунок від Українського Наукового Інституту Гарвардського університету — чек на 1,000 дол., якого

й передав президентів Асоціації В. Русанівському офіційно на спеціальних зборах і це мало дуже добрі наслідки, бо стало спонукою до того, щоб Асоціація дала чековий номер в Міжнародному центрі обміну валюти. Це також було потштовком до негайних заходів для офіційного затвердження Асоціації, які й увінчалися успіхом: на початку липня президент АН УРСР Б. Патон затвердив Міжнародну Асоціацію Українців, надавши їй штат із 4-ох осіб для теоретичних і бюрократичних справ і також приміщення в Києві на вулиці Кірова 4”.

Таким чином Міжнародна Асоціація Українців почала функціонувати офіційно і було вирішено, що перший конгрес її відбудеться в жовтні 1990 року, під час якого один з „круглих столів” буде присвячений Києво-Могилянській академії. До того часу сподіваться відремонтувати недавно звільнений будинок, який є в нашому гербі, тобто головну церкву Києво-Могилянської академії.

Поїздка проф. О. Прицака була успішною ще й з іншої причини. Приблизно півтора року тому в Києві створилася Археографічна комісія АН УРСР, але вона досі не була затверджена. А що професор прибув туди як голова Археографічної комісії Міжнародної Асоціації Українців, то у зв'язку з цим, знову ж таки президент АН УРСР Б. Патон затвердив Археографічну комісію і надав їй штат з 16-ти оплачуваних посад: 12 — для Києва, Одеси, Харкова, Дніпропетровського і чотирі для Львова, де головою місцевого відділу Археографічної комісії є відомий історик Ярослав Дашкевич.

Археографічна комісія підготувала дуже імпозантний проєкт різних видань, багато з яких заплановано видати до кінця століття. Наприклад, документи архіву Запорозького Коша; всі 10 томів „Історії України-Руси” М. Грушевського, включно з другою частиною 10-го тому, яка ніколи не була опублікована й тільки тепер віднайшлася; листування М. Грушевського у 5-ти томах; спадщину М. Драгоманова в 20-ти томах та інші твори. Вони, звичайно, потребують нашої допомоги й просили працювати над виданнями спільно. Це дуже важливо,

особливо, коли йдеться про видання „Історії України-Руси” М. Грушевського, якої, за їхніми підрахунками, потрібно не менше 100,000 примірників, щоб вона могла дійти до читача. Обговорювались також інші проблеми з життя інтелекту, про реалізацію яких треба було подумати спільно як також і про можливість для дійсної перебування в Україні. Проф. О. Прицак розмовляв також зі співробітниками відділу про проблеми корпусу давньої української літератури до кінця XVIII століття.

У Львові професор провів п'ять днів, під час яких також неодноразово поставало питання про співпрацю. Крім того, майже щодня мав одну або дві доповіді. На той час якраз припала річниця НРУ за Перебудову, а що цей Рух зародився у Львові, то там і відзначали його першу річницю. Звітував голова місцевого відділення письменник Роман Іванчук. Промовляли й представники народних меншин України. Запросили до слова також проф. О. Прицака, він підкреслив у своєму виступі значення їхньої праці та висловив сподівання, що така діяльність за демократичні перетворення в Україні напевне матиме успіх. Професор змушений був залишити це товариство раніше, бо його повели до княжого Звенигороду на розкопки.

Особливо враження у Львові справила на професора зустріч на заводі ім. Леніна. Це найбільший технологічний комбінат у Львові. „Працівники цього величезного заводу”, — розповідає проф. О. Прицак, — вирішили запросити мене для виступу. Парторг спочатку

мав деякі сумніви, але врешті закінчилося тим, що він сам запросив мене і це було одне з найбільш цікавих переживань, які я мав за останні 10 років.” (Про це проф. Прицак напише окремо).

— Чи мали Ви змогу оцінити, де аудиторії були більш активні — в Києві чи у Львові?

„Це питання дуже складне”, — відповів проф. О. Прицак. — Якщо йдеться про Східно Україну, то я був лише в Переяславі та біля могили Т. Шевченка в Каневі. Бракувало часу, бо мав постійні засідання й конференції. У Києві багато різних центральних інститутів, наприклад, дирекція архіву, дирекція Центральної наукової бібліотеки, різні вищі школи... Був я у Києві минулого року й тепер знов. За цей час в економічному відношенні наступило погіршення і в Києві, і у Львові, але якщо казати про розвиток вільної думки та українзації, то в Києві без сумніву відбувається поступ вперед. Однак у Києві я не мав нагоди зустрітись з таким великим числом слухачів, як у Львові. Там були обмежені аудиторії, в основному працівники Академії Наук УРСР та вищих навчальних закладів. Питання обговорювались складні й важливі. Все відбувалося на високому рівні. Моїм провідником до Переяслава і Канева був дуже цікавий співрозмовник, колишній заступник голови Ради Міністрів УРСР Петро Тронько, який в той час організував видання „Історії українських міст і сіл”. Я був страшенно перевантажений, але щасливий, що мав так багато можливостей для ознайомлення і спілкування”.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 2)

до півночі й пізніше. „З настанням темряви у дворі починали лунати постріли. Так було майже щоночі. Постріли не заглушувалися моторами, як це робили в Биківні. Однак жителям місця забороняли наблизитися до цих гаражів. Далі Ластовський розповідає, що „у дворі заїжджали кріт ваговози. У кузовях ярами, на колінах один в одного, обличчям назади, сиділи люди. Крайній ряд важким брусом був припертий до задніх, отже, не те що вилізти — ворухнутися було неможливо. Іх виводили з машини, наказували роздавати догола. Потім заводили до мийки (автомобілів). Починалась стрільня... Щоразу залишали живими вісім чоловік. Їх відразу ж відводили убік і не наказували роздаватися. Вони відносили тіла до машини, іхали з ними на „вантажники“, потім повертались. Іх давали зрозуміти, що їх „пошаддили“, і наказували йти до камери по одному, без супроводників. Іти доводилося через довгу галерею — коридор. Посередні його під стелею горіла лампочка, а в дальшому кінці сидів за столом вартовий. Коли той, хто йшов, опинявся під лампочкою, вартовий наказував: „Сій!“ У цьому місці праворуч була ніша, кімнатка, заштита дошками. За ними стояв співробітник з дрібнокаліберною гвинтівкою. Він стріляв через щільну, просто у скроню“.

Як зазначено у статті, свідчень з подібними жахливими деталями є чимало. Є також документи, які свідчать, що Вінницький райвиконком навіть спеціальним рішенням санкціонував віддання земельної ділянки „для потреб НКВС“, виселивши звідти навесні 1938 року власників розташованих там будинків і грушевого саду, зокрема М. Маслова та його сусідів.

Чутки ширшили, люди знали про все, але були безсилі проти тотального терору, що продовжувався аж до початку Другої світової війни, яка принесла нові біди. Документи НКВС відразу ж потрапили до рук німців, але їм було байдуже, бо й самі прийшли, щоб убивати. Проте через два роки гітлерівці все ж таки розкопали могили заради пропаганди, щоб люди побачили криваві злочини совєтської верхівки і не йшли в партизани, котрих німці дуже боялися. Ставці Гітлера біля Вінниці загрожувала небезпека з боку партизанів. Тоді газета „Вінницькі Вісті“ опублікувала величезну статтю під заголовком „Розкриття жахливого злочину. Жертви більшовицького терору в м. Вінниці“.

У статті були розповіді свідків про те, як рили могили-траншеї. Землю відкопана новою машиною засипали ту, що вже наповнена трупами вбитих. Потім ця могила закривалася землею новою і т. д. Німці запросили на екскурсію також кореспондентів з країн, що були тоді їхніми союзниками, та представників міжнародного Червоного Хреста. В газеті поміщено фотографії з розкопаних могил і в тексті статті заперечили, що тільки перемога Німеччини врятує людей від загибелі. Активна пропаганда в цьому напрямі велася кілька місяців. Отже не дивно, що сподіваючись на порятунк від жахливого

терору НКВС, дехто погоджувався йти на службу до німців. За нормальних умов цього ніколи б не сталося... Рострілі НКВС відбувалися і в інших містах, тому Вінниччина була переповнена страхом. Все те не забулося й досі. Бо хіба можна забути те, що побачила під час екскурсії Л. Ковальчук: п'ять трупів з'єднані дротом через вуха і серед них її чоловік. (Про це розповідається в газеті „Колгоспна Зоря“ з 28-го березня 1989 року).

Після війни на одному з місць масових поховань, що на Хмельницькому шосе, спорудили Будинок Памяти, (у формі совєтських обрядів), поряд з яким потім започаткували цвинтар. Під час спорудження будинку екскаватор вигрів безліч людських кістяків, які вантажними автомобілями кудись вивозили. Але навіть тепер відповідні органи не хочуть повідомити, куди їх вивезли.

Так виглядають „заслуги“ працівників НКВС перед своїм народом. А сьогоднішні працівники КГБ також мають „заслуги“, бо спровадили до тюрми і психушок не одну чесну людину. Тепер вони вихальють самі себе за досягнення у процесі реабілітації, водночас нападаючи на Товариство „Меморіал“ за те, що воно, мовляв, поспішає „перевиконати план по критичності минулого“. Ім не спадає на думку критикувати чекістів, за перевиконання плану розстрілів. Та й викривання тих злочинів доручено не кому іншому, а працівникам КГБ, тобто самим чекістам, щоб дати їм змогу знизити свій власний злочин. Комісія їхня складається всього з п'яти осіб, хоч кожному ясно, що для реабілітації 10,000 жертв потрібно набагато більше людей. Напрошується думка, що розслідування зумисне хочуть розтягнути на багато років, аж померуть останні свідки.

Та люди знають, що списки сотень жертв опубліковані в газеті „Вінницькі Вісті“ з чітким розділенням не лише по районах, а навіть по окремих населених пунктах. Тому Товариство „Меморіал“ закликає дати ці списки студентам, щоб ішли по селах, аби з'ясувати подробиці арешту та обставини, за яких родичі впізнали своїх закатованих рідних.

Ця пропозиція викликала різкий протест з боку офіційних представників, які вважають неприпустимим користуватися накладеними ворожими виданнями. А представники обласної прокуратури заявили, що немає потреби їздити по селах, бо таку інформацію, мовляв, уже збирають сільські ради. Однак журналісти встановили, що навіть у приміських селах ніякої роботи в цьому напрямку ніхто не починав, там навіть не знають, що уряд встановив цілий ряд пільг для репресованих і членів їхніх родин.

Позицію місцевих правоохоронних органів визнає хоча б той факт, що керівники обласної прокуратури навіть не заохотили зустрітися з кореспондентами „Радянської України“. Через те автори статті, Л. Пастушенко та В. Савцов, через газету звертаються до прокуратури УССР з вимогою порушити кримінальну справу з метою активного розслідування й реабілітації репресованих і страчених громадян працівниками вінницького управління НКВС.

Д-р С. Ворох — почесний член УЛТПА

Д-р С. Ворох.

Присемно нам поінформувати українське громадянство, що під час останнього Лікарського з'їзду в Чикаго 23-й з'їзд делегатів надіслав д-ра Степана Вороха найвищим відзначенням — грамотою почесного члена УЛТПА за його довголітню і жертвенну працю для Товариства та української спільноти в діаспорі.

Д-р Степан Ворох — лікар-дентист, громадсько-політичний діяч та довголітній член Головної управи УЛТПА, як представник зовнішніх зв'язків.

Народився він 6-го січня 1921 року в селі Кривельське, повіт Копичинці, Галичина, в родині Дмитра і Марії з дому Величенко.

Медицинські студії почав у Львові в 1942 р., а докторат дентистичної медицини отримав у Людвіг-Максимилян університеті в Мюнхені в 1949 році. Описав емігрував до Америки та осів в Нью Йорку, де зразу працював фізично, а потім був прийнятий на стоматологічні дентистичні студії в Нью Йоркському університеті, які закінчив в 1956 році зі ступенем д-ра дентистичної хірургії.

Після цього був покликаний до військової служби, як капітан-дентист американської армії. Навесні 1960 року, після відбуття військової служби, відкрив приватну дентистичну практику в Ньюарку, де досі працює.

Під час своїх студентських років д-р Ворох належав до ОУН та підпільно-гоу резистансу, за що був ув'язнений польською і німецькою владою.

В Америці д-р Ворох розвинув понадпартійну суспільно-громадську діяльність. В 1966-1968 рр. був головою УЛТПА Відділу Метрополії Нью Йорк та член Крайової Екзекутиви УККА і голова Церковної і Консолідаційної Комісії. В 1969 році був представником УККА на ІУ Архиспископському Синоді УКЦеркви в Римі, на якому зложив заяву УККА і всієї української католицької спільноти, які підтримують змагання за Патріархат УКЦеркви.

В 1977 році був головою Консолідаційної комісії ДЦ УНР в Нью Йорку, а потім кількакратний голова іспіратор конференції Центральної Українських Академічних Професійних Товариств і провадив переговори з членами уряду УНР в екзилі про включення професійного і бізнесового сектора в систему ДЦ. Про ці справи він написав кілька довших статей в українській пресі.

Д-р Ворох був довгі роки референтом зовнішніх зв'язків УЛТПА і СФУЛТ до секретаріату СКВУ. Крім того був головою фінансової комісії НТШ в ювілейному Комітеті 110-ліття НТШ у 1983 році та головою Комітету 1000-річчя Хрищення Русь-України (Гарвардський проєкт).

Любов Колесняк

ДЗЕРКАЛА

НОВЕЛІ

Ціна: \$13.00 з пересилкою
Мешканці штату Нью Джерсі зобов'язані 6% зовнішнього податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Засідання Головної управи Т-ва „Бойківщина“

У п'ятницю, 23-го липня, в домі мгр Галі Утриско у Філадельфії відбулося засідання Головної управи Товариства „Бойківщина“.

На засіданні було обговорено дальшу працю Т-ва „Бойківщина“ й вирішено скликати ширше засідання з трьох континентів: Америки, Європи й Австралії, для обговорення важких справ, бо з відходом до вічності голови Головної управи мгра Мирона Утриски й разом з тим редактора „Літопису Бойківщини“, ті місця є не обсяжені. Треба вибрати нового голову Головної управи підібрати членів до редакції, створити редакційну колегію і продовжувати далі видавничу працю Т-ва „Бойківщина“.

До цього часу гідано 60 чисел „Літопису Бойківщини“, „Літературну Бойківщину“, „Монографію Бойківщини“ і „Архітектуру бойківських церков“. Заплановано видати „Енциклопедію Бойківщини“ й треба зібрати матеріали. З тією метою скликаємо ширше засідання для вирішення тих справ та підготувати світовий з'їзд Т-ва „Бойківщина“, вибрати нову управу й активізувати членів Т-ва для дальшої корисної праці для Бойківщини та для всієї України.

Ще багато є народжених на Бойківщині, які не є членами Т-ва „Бойківщина“, також треба притягнути до праці дітей, в яких батьки є з Бойківщини, бо регіональні організації своїми виданнями роблять велику працю для української історії та культури. До цього часу в Україні правдива історія українського народу фальсифікувалася, а його культура систематично була знищена московськими окупантами. Тому ті наші регіональні видання будуть історичним джерелом для майбутніх українських істориків і науковців і їх видання треба приспівити, доки ще живуть ті люди, які були творцями української культури й правдивої історії українського народу, якого обікрала й обездолила Москва. Тим більше тепер, як сказав наш великий геній, Україна обкрадена й в огні розбуждена, Україна бореться за волю, за те, щоб її народ став господарем на своїй рідній прадідівській землі.

Регіональні організації своїми виданнями створюють великі надбання для загальної скарбниці української культури, а рівночасно для скарбниці світової культури.

Тому я в імені Головної управи Т-ва „Бойківщина“ закликаю всіх членів і нечленів Т-ва „Бойківщина“ взяти численну участь у ширшому засіданні, яке відбудеться 29-го жовтня ц.р. в годині 1-й по полудні в церкві св. Миколая (871 Норт, 24-та вулиця, Філадельфія, Па. 19130).

Ще раз підкреслюю, що тепер потрібна співпраця не тільки членів Т-ва „Бойківщина“, але й всіх українців у діаспорі, бо в зв'язку з розвитком подій в Україні нам потрібна єдність і спільна праця всіх наших політичних і громадських організацій, щоб об'єднано стати в обороні української історичної правди, української культури та спільно включитися в боротьбу! За права, волю і незалежність українського народу, яка розпочалася в Україні, а в майбутньому боротьба за волю України в різних формах набере широкого розмаху й наша участь і допомога Україні є обов'язковою.

Микола Турецький

Дорогі батьки! ПОСИЛАЙТЕ ВАШИХ ДІТЕЙ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШІЛ! УКРАЇНА НЕ МОЖЕ ВТРАЧАТИ СВОЇХ РІДНИХ ДІТЕЙ! БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ, МОЛИТВИ, КНИЖКИ, ЖУРНАЛУ, МУЗИКИ, ПІСНІ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ.

Д-р Павло Пундій

Ділимось сумною вісткою з Родиною. Приятелями та Знайомими, що в неділю, 30-го липня 1989 р. відійшла у Вічність, по довгій і тяжкій недугі, на 78-му році життя наша Найдорожча МАТИ, СЕСТРА, ТЕТА І БАБА

бл. п.

Марта Саган з дому Пекарська

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ відбудуться в місцевості Конкорд, Масс. в дні 1-го серпня 1989 р. Згідно з бажанням Покійної тіло її спалено, а Тілінні Останки будуть перевезені до Баффало в дні 19-го серпня 1989 р. і поховані на цвинтарі св. Матей біля гробу її мужа, бл. п. проф. Зенона Сагана, який рівно рік тому покинув цей світ.

В глибокому смутку:

дочки — ХРИСТИНА НОРМАН з мужем ЛОРЕНСОМ

ЛЯРИССА БІССОНЕТТЕ з мужем ПАВЛОМ

внуки — ТАРАС, МАТІЯ І БОГДАН

сестра — МАРИЯ ПАШКОВСЬКА з мужем БОГДАНОМ і дітьми

ЮРІЕМ з жінкою МАРИКОЮ І ЛІДОЮ КОСТИНЮК з мужем

ГРИГОРІЕМ та внуками

тітні сестри — МАРИЯ МУЛЬКЕВИЧ, СОФІЯ МИХАЙЛИШИН

з родиною І МИРОСЛАВА САЙКЕВИЧ в Україні

швагер — ТЕОФІЛЬ САГАН з родиною в Україні

бл. п.

Ділимось сумною вісткою, що в суботу, дня 22-го липня 1989 року відійшла у Вічність, проживши 80 літ, наша Найдорожча МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

АННА МІНКОВИЧ

уродженка села Либихори, Турчанського повіту, України.

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ відбудуться в українській католицькій церкві св. Володимира й Ольги в Чикаго, Іллі.

Тілінні Останки поховані на українському цвинтарі катедрі св. о. Миколая в Чикаго, Іллі, 25-го липня 1989 р.

В глибокому смутку:

дочка — ТЕОФІЛІА КУЛИКІВСЬКА з мужем ГРИГОРІЕМ

і дітьми ОЛЕСЕМ І ЛЯРИСКОЮ

син — ВОЛОДИМИР з дружиною ДІАНОЮ

і донечкою ЛІЛІАНОЮ

д-р ОСИП І ЛЮБОСЛАВА ШАНДРИ з Родиною

та ближче і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ООН Гавіє Перез де Куєар сказав, що кубинський корпус залишає Анголу згідно з планом. До 1-го серпня з Анголи виступили 15.927 кубинських вояків 50-тисячного корпусу, які допомагали комуністичному уряду Анголи у боротьбі з партизанами. Згідно з договором між Анголою, Кубою і Південно-Африканською Республікою, до 1-го листопада Ангола повинні залишити 25.000 кубинців.

СТАРШИНА МАДРИДСЬКОЇ поліції повідомив, що два гравці бухарестського футбольного клубу „Динамо“ Марсел Сабов і Джордже Віскреану попросили в еспанських властей політичного притулку. Представник поліції повідомив, що два футболісти залишили готель у Мадриді, де перебувала дружина, і втекли у Франкфурт, однак західнонімецькі власті запропонували їм повернутися у Мадрид. Повернувшись, футболісти звернулися в мадридську поліцію, яка передала їх просьбу іміграційним властям. Представник міністерства закордонних справ Еспанії повідомив, що два румунські футболісти дістали тимчасові візи, які дозволяють залишатися в країні три місяці, протягом яких їх просьба буде розглянута.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ подав до відома кореспондентам засобів масової інформації, що він запропонує Річарда Брідена на посаду голови Комісії гарантій та виміни. Цей вибір, якщо буде одобрений Сенатом, передасть кермо агенції, яка має нагляд над цінними паперами, бондами і вільною біржою, в руки знавця і правника та великого прихильника більш ліберальних процедур, зокрема на міжнародному ринку.

бл. п.

Єлізавета Ковалівська

з дому Чаговець

уроджена 15-го жовтня 1915 р.

ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

Висловлюю, дощці Сестри

ВАЛЕНТИНИ ЗАХАРІВНИ

й дальшої Рідні в Краю,

щире співчуття й мій смutek, з утратою Дорогої нашої

Сестри, Мами, Тітки й Бабуні

Сестра ГАННА

бл. п.

Ділимось сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 29-го липня 1989 р. відійшла від нас у Вічність

бл. п.

Евстахій Ільницький

нар. 24-го березня 1913 р. у Львові.

Учасник бою під Бродями, старшина Дівазі „Галичина“, член-основник Станиці Братства колишніх Вояків Першої УД УНА, член ОБВУА, референт пенсії від німецького уряду при ПЛЗі Американця Українського Посоходження в Чикаго.

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ відбудуться 31-го липня, в похороні 1-го серпня 1989 р. на кладовищі св. о. Миколая в Чикаго, Іллі.

Складаємо щирі подяку Всім Тим, які чим небудь спричинилися до звеличення пам'яті Покійного.

Залишені в смутку:

дружина — МАРИЯ

донька — РОМА з чоловіком ДЖІМОМ ШУП

і сином МАКСИМОМ

сестри —

СОФІЯ в Польщі з Родиною

ІВАННА і АННА з Родиною у Львові

сестринка — ЯРОСЛАВА ФАРИОН з Родиною

сестринка — СЕРГІЙ ГАНУШАК з Родиною

родичи — ПОГОРЕЦЬКИХ, ЗАРИЦЬКИХ,

НИМИЛОВИЧІВ та ПАВРОВИХ

бл. п.

У Зоряне Царство Духа Предків Рідних

7-го липня 10.989 р. Дажбожого після тривалої недуги відійшла вірна РУНВІРН (Рідної Української Національної Віри) утвердженої в науці Учителя Пророка Лева Силенька

ОЛЬГА ЛИСЕНКО

народилася 21-го червня 10.956 р. Дажбожого в Англії.

Похована за обрядом РУНВІРН і спочиває в Сялорті (Святині Оранської Пам'яті) біля Святині Матері України на Орані, Спрінг Глен, Нью Йорк.

О, Великий Дажбоже, зорею

Шлях сія до Небесних Осель

Поєднай мирну душу з душею

Тата Орі і Матері Лель

Вічна пам'ять про душу спочилу

Пам'ять світла, як сонце свята

Уквітчем любов'ю могили

На безсмертя — на вічні літа!

Поєднай мирну душу із світлом

Рідних Весен, Ланів і Діпна,

Щоб жила вона променем-квітом

У Безсмертній Святині Добра.

О, Великий Дажбоже, ми знаєм

Твій Закон — Твоє вічне Буття,

Що померші в Тобі воскреснем

Неповторністю душ і життя.

Залишилися в глибокому смутку:

тато — МИРОСЛАВ ІВ. ЛИСЕНКО

син — ПИЛИП

брат — ПЕТРО з сім'єю

брат — ОЛЕКСАНДЕР

та всі наші Рідні на Україні

Центральна Управа

Організації Державного Відродження України (ОДВУ)

повідомляє все членство і українське громадянство,

що на власній оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні, Па.

в суботу, 2-го вересня 1989 року

— відбудеться —

РІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ОДВУ

В неділю, 3-го вересня, год. 11-й, Службою Божою і Панахидою почнуться ювілейні святкування 80-ліття ОДВУ, 50-ліття проголошення самостійності Карпатської України і 175-ліття народниці Тараса Шевченка. Година 2-га по пол. Спільний обід і мистецька програма з участю Марти Кокорської-Мусячук — сопрано, Петра Пруса — скрипалі

і Роми Шуган — рециталі.

За Центральною Управою:

Проф. д-р Михайло Пап — голова

Мгр Володимир Яц — ген. секретар

СОЮЗІВКА
SOYUZIVKA

УПРАВА СОЮЗІВКИ

запрошує на

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ ПІД ЧАС ЛІТА 1989 Р.

Програми провадить **МАРІЧКА ГЛІБОВИЧ**

П'ятниця, 18-го серпня

ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Акула”

Субота, 19-го серпня, год. 8:30 веч.

Танцювальний ансамбль Рони Прийми-Богачевської
ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Акула”

18-го та 19-го серпня — **ВИСТАВКА КАРТИН І ДЕРЕВОРИТІВ**

ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО

Неділя, 20-го серпня

Відбудеться „**ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ**”
Окружної Управи СУА — Нью Йорк

Субота, 26-го серпня, год. 8:30 веч.

Хор „Веснівка”, Торонто
ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Рейдінг Гутсупс”

25-го і 26-го серпня — **ВИСТАВКА КАРТИН ІРЕНИ ГОМОТЮК-ЗЕЛИК**

П'ятниця, 1-го вересня

ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Нові часи”

Субота, 2-го вересня — год. 8:30 веч.

Степан Шафаровський — бас-баритон
Оля Шафаровська-Рудик — декламатор
Джим Керол — магік

ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грають оркестри „Темпо” і „Нові часи”

Неділя, 3-го вересня, год. 8:30 веч.

Танцювальна група „Сизокрил”, Нью Йорк
Дарка і Славко,

ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Темпо”

Ukrainian National Association Estate
Foondmore Road Kertankson, New York 12440
914-620-5041

Пласт у Бразилії

По всіх країнах українського поселення, де є наші громади, існують пластові групи. У Бразилії, коли приїхали імігранти після Другої світової війни був зорганізований в Куритиби український Пласт, але, на жаль, він проіснував не довго: велика кількість наших імігрантів, які були членами Пласту, виїхали до Канади й Америки, а ті що залишилися, не мали зацікавлення, щоб продовжувати пластову діяльність. Тому Пласт у Бразилії перестав існувати. Кілька років тому зродилася думка про відновлення Пласту в Куритибі, але бракувало підтримки громади, а ідея занепадала.

Хоч я народився й виріс у Бразилії, на мою думку, це є конче й потрібна організація. Це я відчув, коли перебував у Торонто на ЮМІПЗ, коли зустрічав хлопців і дівчат із різних країн, які розмовляли однією мовою. У Бразилії українська громада є сильна й має можливість бути сильнішою, якщо наші провідники організують Пласт. Велика кількість наших молодих людей люблять українські танці, але, на жаль, не володіють українською мовою й почасти вони відходять із громади. Щоб було продовження нашої традиції, потрібна молодь, бо молодь — це майбутнє народу, й для того потрібна діяльність. По колоніях, де переважно існують тільки церкви, цікаво було б зорганізувати Пласт. В колоніях є багато наших людей, особливо молоді. Відновлення українського Пласту є можливим, бо бразильський уряд дозволяє, але тільки бракує очолювача. Тому закликаю людей доброї волі, які цікавляться Пластом, підтримати цю ідею.

Корнелій Шмуклік

Іван Кедрин

ЖИТТЯ — ПОДІЇ — ЛЮДИ

СПОМИНИ ТА КОМЕНТАРИ

Ціна: \$21.25 з пересипкою
Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% ставкою податку
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Де що зі спорту

Відбиванка

Від 1983 року відбиванкою дружина ЗСА неоспоримо посіла перше місце у світі. До того часу, якщо зайняла третє місце, то було велике свято. Питання як це так сталося, бо якщо мова про логічний матеріал в такій великій країні як ЗСА, його ніколи не бракувало. Для прикладу, маленька Куба, із своїми 11 мільйонами населення, так у відбиванці, як і в боксі, перемагала ЗСА. У відбиванці виглядало, що вже ніхто не позбавить СССР першинства. Слідували Куба, Бразилія, Югославія, есентуально ЗСА та інші країни.

Вже так було прийнято, що відбиванка була доменою трьох університетів в Каліфорнії, а саме Пеппердайні, Каліфорнійського університету й університету Південної Каліфорнії, які розігравали мистецтва, а кращі змагуні входили до вибраної дружини ЗСА.

Але у 1980-их роках відбиванкою зацікавився колишній визначний змагун кошівки Вільям „Стілт” Чемберлен, який ніяк не міг, чи не хотів зрозуміти, що якщо ЗСА може мати першество у кошівці, то чому б його не мали й у відбиванці? Він підтримував цей спорт фінансово та морально. Врешті кочі, змагуні та Чемберлен зійшлися та встановили, що для відбиванки потрібно стало осередку, де змагуні сходилися б, вправляли разом, показували один одному всілякі трюки гри. На такий осередок вибрано Сан-Дієго, де почали наповнювати вправляти. Після двох літ із цієї мукі спекти мистця світу, у 1983 році побили советів.

Заохота та признання

Вони напливали з відчуття, що піднесло температуру у дружині до степеня кипіння. Вправи, наполегливі й вправи та рівночасно — давали нам советів! Але у 1984 році так совети, як і кубинці збійкотували Олімпійські Ігрища, а побідивши бразильців, золота медаль була запевнена.

Вже у 1985 році збірна ЗСА здобула чашу світу, знову перемігши советів, в черговому здобувають мистецтво світу (знову, побили советів), в 1987 році мистецтво Панамериканських Ігор, у 1988 році золота медаль, при чому втратили один сет до советів.

ЗСА — неоспоримі мистці світу і совети не добре знали й мусили погодитися, що на престол відбиванки засів новий володар.

На 1989 рік ЗСА контрактували дев'ять змагань із советською дружиною, які вже відбулися до 1-го липня у різних місцевостях ЗСА. У всіх дев'ять змагань виграла дружина ЗСА, переважно у трьох сетах, при численній та ентузіастичній участі публіки. Чи є ще сумніви котре є найкраща дружина світу? Хіба ні, хіба вже покладено крапку над і.

Але...

Відходять два аси

А це 29-літній, рудоволосий мадярського походження Карч Кіралі, капітан дружини, якого уважають найкращим відбиванкарем світу, під сучасним пору, пострах противників, що тепер вже легше відітхнути. Чому відходять? Дві олімпійські, дві світові, дві мистецькі медалі, що я ще можу більше здобути? — запитом на питання відповіли Кіралі.

А другий, це Стів Тіммонс, 30-літній, якого уважають „ворогом ч. два” у відбиванці. Чому відходять? тридцять трісла, трудно вже убити у дисципліні тренінгів.

Як дружина ЗСА дасть собі ради без цих двох асів, покаже майбутнє.

Мишодрачка у легкій атлетиці

Речником всіх легкоатлетів ЗСА є їхня організація що репрезентує їх, а це Атлетичний Конгрес. Отже в червні ця організація влаштувала змагання у Гостоні, Тексас, щоб підібрати змагунів, які будуть репрезентувати ЗСА у міжнародних змаганнях.

Маючи відповідних партнерів, Карл Луїс, шестикратний золотомедальст задумав побити світовий рекорд на 4x200 метрів, але він, та його товариші збійкотували змагання у Гостоні. Луїс і товариші закидали конгресові так: 1. Не влаштуйте належну кількість змагань; 2. Не підтримуйте відповідно фінансово ті установи, які організують змагання, як і змагунів і 3. Ставлять ся поблагливу до уживання стероїдів.

Що читаю спортових сторінок у ЗСА невідомо, це факт, що від ряду літ в Європі створили спортовий концерн, який впроваджує поверх двох місяців влаштував легкоатлетичні змагання у багатьох місцевостях та країнах, у добре зорганізованій формі. Це, своєрідне спортове трубадурство.

Змагання ці почалися вкінці червня у Бірмінгемі, Англія, але Луїс не визнав представником ЗСА, він може змагатися як приватний, запрошений змагун, як і його товариші.

Як бджоли до меду

Так липнуть атлети до цих змагань, в яких кращі змагуні інкасували по 100,000 — 200,000 доларів. Змагунів рекрутують переважно із чотирьох країн, а це ЗСА, СССР, Західна Німеччина та Англія, але змагунів з інших країн, так що сума-сумарум, це є спортові регалії, виследи яких ми тут читаємо у пресі, а європейці наочно бачать.

Із цих змагань, що відбуваються двічі в тиждень, повертаються атлети, деякі із довгим носом і порожньою кишенею, а другі із повною калиткою.

Ось і закусна форма та вияв того, що звикли звати аматорським спортом, підштитим зелененькими папірчиками.

Ф. Лукіянович

Маємо на складі книжку

Миколи Щербака

„ПАХОЩІ СУЦВІТТЯ”

ПОЕЗІЇ
Видання Об'єднання Українських Письменників „Слово”
Нью Йорк, 1982, стор. 104, ціна 6.00 дол. з пересипкою.
Можна набути в книгарні Свободи.
Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% ставкою податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Маємо на складі ще деяку кількість книжки

д-ра Юліана Рабіля:

САМБІРСЬКА БОГОРОДИЦЯ

МОНОГРАФІЯ
Юлія — Нью Йорк, 1970. Нахломом Комітету будови нової української католицької церкви в Ютіці, 1970, друком Свободи, Джерсі Сіті, стор. 81, ціна \$5.00.
Замовляти:
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% ставкою податку.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ДАВІДОВИЧ, член УНС Відділу 473-го ім. сот. Івана Головинського в Монреалі, Кве. померла 19-го червня 1989 року на 92-му році життя. Нар. 1897 року у Львові, Зах. Україна. Членом УНС стала 1953 року. Залишила у смутку мужа Теодора, сина Ігоря, дочок Олександру й Ірину, вунуку Аріана Дубицьку з мужем Юрієм і дві правнучки Раїсу й Устину. Похорон відбувся 22-го червня 1989 року на цвинтарі „Кот де Неж” в Монреалі, Кве., Канада.
Вічна Їй Пам'ять!

Віра Баніт, секр.

СТЕПАН ШЕРБАК, член УНС Відділу 161-го ім. св. Василя в Ембриджі, Па., помер 7-го червня 1989 року на 70-му році життя. Нар. 24-го червня 1918 року в Україні. Залишив у смутку дружину й доньку. Похорон відбувся 10-го червня 1989 року на цвинтарі св. Петра і Павла в Ембриджі, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

Василь Гладько, секр.

АННА ТАКОЙ, член УНС Відділу 221-го ім. св. Стефана в Чикаго, Іл., померла 19-го липня 1989 року на 87-му році життя. Нар. 1902 року в Галичині, Бережани. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку мужа Петра; сина Теодора з дружиною Юлією; вунука — Ліду з мужем Юрієм. Володіла з дружиною Марійкою й Павлом; правнучка — Марта, Павлуша, Матвійка й Тома. Похорон відбувся 24-го липня 1989 року на цвинтарі св. Отця Миколая в Чикаго, Іл.
Вічна Їй Пам'ять!

В. Карачевський, секр.

МАТВІЙ М. ПЕНИЧ, член УНС Відділу 113-го в Деррі, Па., помер 17-го червня 1989 року на 72-му році життя. Народжений в червні 1917 року в Деррі, Па. Членом УНС став 1965 року. Залишив у смутку братів Едварда й Роберта; сестер Павлину Козар й Гелен Гендерсон з мужем Йосифом, племянників і племянницю. Похорон відбувся 21-го червня 1989 року на цвинтарі св. Вінцента в Лейтроні, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

СТЕФАН КУПРОВСЬКИЙ, член УНС Відділу 39-го Т-ва „Українська Січ” в Сиракузах, Н.Й., помер 24-го липня 1989 року на 73-му році життя. Нар. 1917 року в селі Сизорівка, пов. Жидлів, Україна. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Лар Ірену Андерсон з мужем Василем; дочку Анну Литвиненко з мужем Вячеславом і вунуки: Таню Христиню, Славу, Миколу, Стефана Литвиненків в Торонто та племянницю Анну в Україні. Похорон відбувся 28-го липня 1989 року на укр. кат. цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракузах, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

АННА ПАПУРА, член УНС Відділу 14-го Т-ва „Чорноморська Січ” в Ньюарку, Н.Дж., померла 23-го липня 1989 року на 76-му році життя. Нар. 10-го березня 1913 року в Україні. Членом УНС стала 1941 року. Залишила у смутку сина Йосифа, дочку Жанет Коллінс, брата Михайла Отрока й вунука Павла Михайла. Похорон відбувся 26-го липня 1989 року на цвинтарі Кальварія в Квінсі, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!

М. П. Отрок, секр.

МАРІЯ МУРАН, член УНС Відділу 53-го ім. св. Миколая в Пітсбурзі, Па., померла 13-го липня 1989 року на 75-му році життя. Нар. 1914 року в Пітсбурзі, Па. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку дочку Маріанну з мужем Іваном і трох вунуків. Похорон відбувся 16-го липня 1989 року на цвинтарі св. Володимира в Пітсбурзі, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

Дмитро Головатий, секр.

ВАСИЛЬ ЛИТВИН, член УНС Відділу 468-го Т-ва ім. Євгена Коновальця в Нагара он де Лейк, Онт., помер 7-го липня 1989 року на 80-му році життя. Нар. 13-го вересня 1908 року в Україні. Членом УНС став 1965 року. Залишив у смутку дружину Гелен. Похорон відбувся 11-го липня 1989 року на Вікторія Ловн Семетері в Ст. Катерині, Онт.
Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ІВАН ДОДИК, член УНС Відділу 427-го ім. Івана Франка в Ст. Катерині, Онт., помер 22-го червня 1989 року на 83-му році життя. Нар. 1906 року в Щеп'ятині, Рава Руська, Україна. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Ядвігу, дві сестри в Україні, вихованку Марію з родиною, ближчій дільшурдині в Канаді й Америці. Похорон відбувся 24-го червня 1989 року на Вікторія Ловн Семетері в Ст. Катерині, Онт.
Вічна Їй Пам'ять!

П. Даків, секр.

АННА ЮРКІВ, член УНС Відділу 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Іл., померла 10-го липня 1989 року на 82-му році життя. Нар. 22-го лютого 1907 року в селі Козаки в Україні. Членом УНС стала 1961 року. Залишила у смутку дві дочки Емілію Фурман і Ольгу Сініану, сина Адама з дружиною Керолін і Григорія з дружиною Мері, 7 вунуків і двоє правнучок. Похорон відбувся 12-го липня 1989 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Іл.
Вічна Їй Пам'ять!

Василь Семків, секр.

МЕЛАНІЯ БІЛИНЬСЬКА, член УНС Відділу 15-го Т-ва „Україна” в Вашингтоні, Д.К., померла 9-го травня 1989 року на 92-му році життя. Нар. 1896 року у Вишнівах коло Львова, Україна. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку сина Романа, дочок Дарію Гіл із мужем Геральдом та Зоною Луїською, вунука Аріана й Терезу та правнучку Алтру. Похорон відбувся 12-го травня 1989 року на цвинтарі Мавнт Олівейт в Вашингтоні, Д.К.
Вічна Їй Пам'ять!

Остап Зинюк, секр.

АЛЕКСАНДЕР МАНДЗЮК, член УНС Відділу 397-го ім. св. Олесь у Філадельфії, Па., помер 12-го травня 1989 року на 66-му році життя. Нар. 15-го жовтня 1922 року в Петешині, Україна. Членом УНС став 1974 року. Залишив у смутку доньку Софію й Карину; сина Титфріда, Стефана й Річарда з родинами. Похорон відбувся 16-го травня 1989 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі у Філадельфії, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

Управа

КНИГИ ДИСИДЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Бердник, Олесь:
ТЕРНОВИЙ ВІНЕЦЬ УКРАЇНИ
Українська Видавнича Спілка, Лондон, 1985, сторін 251.
Ціна \$12.00

Бердник, Олесь:
СВЯТА УКРАЇНА
Есеї і листи
Упорядкував Богдан Арій
Передрук самвидавних творів з України
Українське В-во „Смолооскип” ім. В. Симоненка, Балтимор-Торонто, 1980, сторін 206.
Ціна \$15.00

Бердник, Олесь:
БЛАКІТНИЙ КОВАЛЬ
Поетія
Українське Видавництво „Смолооскип” ім. В. Симоненка, Париж-Балтимор-Торонто, 1975, сторін 88.
Ціна \$7.00

Білинський, Андрій:
ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СРСР
Український Публіцистично-Науковий Інститут, Мюнхен-Чикаго, 1969, з друкарні Логос, Мюнхен, сторін 159
Ціна \$8.00

Боровський, Віктор:
ПОЦІЛУНОК САТАНИ
Спогади
В-во „Мета”, Нью Йорк, сторін 192.
Ціна \$10.00

Вудка, А. Юрій:
МОСКОВЩИНА
Мемуарний есей
Переклад на українську мову: Вячеслав Давиденко
Українська Видавнича Спілка, Лондон, 1978, сторін 298.
Ціна \$15.00

Говерля, Степан:
ГРАНІ КУЛЬТУРИ
До серії: політичні лекції для української молоді
Українська Видавнича Спілка, Лондон, 1984, сторін 184.
Ціна \$12.00

Грицьак, Євген:
КОРОТКИЙ ЗАПАС СПОГАДІВ (для себе самого)
Історія норильського повстання
Українське Видавництво „Смолооскип” ім. В. Симоненка, Балтимор-Торонто, 1980, сторін 117.
Ціна \$7.00

Зінкевич, Осип:
З ГЕНЕРАЦІЇ НОВАТОРІВ
Світличний і Дзюба
Українське Видавництво „Смолооскип” ім. В. Симоненка, друком Українсько-Американського Видавництва і Друкарні, Чикаго, 1967, сторін 243.
Ціна \$10.00

Каравацький, Святослав:
СУТИЧКА З ТАЙФУНОМ
Збірка поезій
Об'єднання Українських Письменників „Слово” і Українське Видавництво ім. В. Симоненка „Смолооскип”, Нью Йорк-Балтимор-Торонто, 1980, сторін 188.
М'яка обкладинка \$10.00
Тверда обкладинка \$15.00

Каравацький, Святослав:
МОЄ РЕМЕСЛО
Поетія
Українська Видавнича Спілка, Лондон, 1981, сторін 184.
Ціна \$15.00

Карий, Лукія:
КРАХ
Документальний роман з часів Другої світової війни.
Передрук самвидавного твору з України.
Українське Видавництво „Смолооскип” ім. В. Симоненка, Торонто-Балтимор, 1985, сторін 564.
Ціна \$20.00

Клейнер, Ізраїль:
НАЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСТАННЬОЇ ІМПЕРІЇ
Національне питання в СРСР очима радянських дисидентів
Перша Українська Друкарня у Франції, Париж, 1978, з друкарні Піноф, сторін 406.
Ціна \$15.00

Коляска, І. В.:
ОСВІТА В РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ
Дослідження дискримінації і русифікації
Нахломом Пітер Мартін Ашосейтс, Торонто, 1970, сторін 246.
Ціна \$8.00

Красівський, Зіновій:
НЕВОЛЬНИЦЬКІ ПЛАЧІ
Поетія
Видавництво „Література і Мистецтво”, Брукселя, Бельгія, друком Мультілінгвал Принтінг Сервісес, Лондон, 1984, сторін 144.
Ціна \$10.00

Мороз, Валентин:
ЕСЕІ, ЛИСТИ Й ДОКУМЕНТИ
Видавництво „Сучасність”, 1975, сторін 286.
Супільно-політична бібліотека ч. 19.
Ціна \$8.00

Мороз, Валентин:
МОЙСЕЙ І ДАТАН
Есеї
Передрук самвидавного есею з України
Українське Видавництво „Смолооскип” ім. В. Симоненка, Торонто-Балтимор, 1978, сторін 51.
Ціна \$3.00

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані додати до ціни 6% продажного податку.

HELP WANTED
ПОШУКУЄМО ЖІНКУ
до опіки 2-річної дитини і до легкої домашньої праці. Харч і мешкання на місці. Тел.: (201) 857-9106 після 7-ої веч.

FOR SALE
ULSTER COUNTY —
New Large 2-family home on two private acres. Separate heat/electric. Oak kitchen. 38' deck. Plush carpet, vertical blinds. Family room with wet bar. Near Soyuzivka. 3,500 sq. ft. By owner. Possible terms. \$185,000.
(914) 386-5711.

FUNERAL DIRECTORS
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБ